

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

IGA LIIGE LOEB! • ILMUB AASTAST 1925

MÄRTS 2015

Koalitsioonikõneluste oluliseks teemaks saavad maksud

► lk 6

Mõõduka optimisti tähelepanekuid üleilmsest majandusest

► lk 14

Eesti ettevõtjad olid Abu Dhabis edukad

► lk 30

ICI ZCAPTURE | DREAMSTIME.COM

KAUBANDUSKOJA TERVISHOIU VALDKONNA ETTEPANEKUD SOTSIAALMINISTEERIUMILE

► Lk 12

Tule tutvü äri võimalustega Brasiilias

Brasiilia on suur ja kasvav turg, millele sisenemine nõuab hoolikat ressursside planeerimist ja seega ka põhjalikku eeltööd. Selleks, et eeltöö oleks lihtsam, korraldab Kaubanduskoda koostöös Välisministeeriumiga teisipäeval, 17. märtsil seminari, kus tutvustatakse äri võimalusi Brasiilias.

Loe lähemalt lk 39

Sinu ettevõtlustugi Euroopas

KAUBANDUSKOJA KEVADBALL

11. APRILLIL, ALGUSEGA KELL 19.00
RESTORANIS GLORIA, TALLINNAS

MEIL ON RÕHM KUTSUDA OMA LIHKMEID IGA-AASTASELE
KAUBANDUSKOJA KEVADBALLILE,
MIS SEL KORRAL TOIMUB JUBA APRILLIKUU TEISEL LAUPÄEVAL
TRADITSIOONILISELT RESTORANIS GLORIA
(MÜÜRIVAHE TN 2, TALLINN)

TÕNIS MILLINGU JUHTIMISEL TULEVAD TEIE ÖHTULE VÄRVI ANDMA
POLITSEI- JA PIIRIVALVEORKESTRI SVINGANSAMBEL
KOOS SOITISTIDE

KOIT TOOME JA TEELE VIIRAGA
NING CHARLEKAS OMA MUSTKUNSTIETENDUSEGA.

EI PUUDU KA DIMITRI DEMJANOV MEESKONNA POOLT KOOSTATUD
ERIMENDU NING ULLATUSED LIVIKOLT JA OLYMPIC CASINOLT.

*Tule ja veeda meeleolukas õhtu koos teiste
liikmesettevõtetega pidulikul koosviibimisel!*

KUTSE HIND ÜHELE ON 45 EUROT, ALATES 20. MÄRTSIST 50 EUROT. HINNALE LISANDUB KÄIBEMAKS.

INFO JA REGISTREERIMINE: LILIAN URBA / LILIAN@KODA.EE / +372 604 0087

AVISION
dermoshop

LIVIKO
ANNO 1898
SILBERAUTO

SB
SAVOY BOUTIQUE
HOTEL

 Stillabunt

12

JUHTKIRI

- 4 Ise on ta väike, kuid hing on suur!

UUDISED

- 5 Kaubanduskoja algatatud maksuseaduse eelnõu võeti vastu Uuest MOSS-deklaratsioonist

ARVAMUS

- 6 Koalitsioonikõneluste oluliseks teemaks saavad maksud

ETTEVÕTJA KÜSIB

- 8 5 asja, mida müügilepingu koostamisel silmas pidada

JURISTI TÖÖLAUALT

- 10 Milliseid õigusprobleeme on Kaubanduskoda aidanud lahendada viimase 11 kuu jooksul?

- 12 Tervishoiu valdkonna ettepanekud sotsiaalministeeriumile

MAJANDUSEST

- 14 Mõõduka optimisti tähelepanekuid üleilmsest majandusest

EUROOPA UUDISED

- 16 Ohtlik aine asbest

- 19 **ENTERPRISE EUROPE NETWORK**

Energiatõhusa ehituse alane nõustamine
Tartu Ülikooli energiatõhusa ehituse tuumiklaborist
Riigihanketeated
Koostööpakumised

RIIGIKAITSE

- 24 Suurõppus Siil 2015 – kas tõesti iga okas loeb?

INTELLEKTUAALOMAND

- 26 Ettevõtjad võiksid intellektuaalomandist rohkem teada

VÄLISSUHTED

- 28 Kas Türgi on ikka kauge, suur ja teistsugune?

VÄLISTURUD

- 30 Eesti ettevõtteid saatis Abu Dhabi edu

TEHNOLOOGIA

- 32 Tark ettevõtte paneb pilvetehnoloogia enda kasuks tööle

FILANTROOPIA

- 34 Viis suurimat viga Euroopa filantroopia ja mõjuinvesteeringute maastikul

INNOVATSIOONIVEERG

- 36 Eesti kohad konkurentsivõime edetabelites.
Mida nendest järelada?

W KODA KUTSUB OSALEMA

- 38 Kutsume ettevõtjaid kohtuma Taiwani ettevõtete
Kutsume osalema konkursil

„SAKSA MAJANDUSE AUHIND EESTIS 2015“

- 39 Kutsume tutvuma ärivõimalustega Brasiilias

- 40 Töölepingu seaduse koolitus

- 41 Koolitus „Loov lähenemine läbirääkimistele“

Finantskoolitus firma võtmeisikutele I

- 42 **UUED LIIKMED / JUUBILARID**

**EESTI KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA**

Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn

Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061

E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

TEATAJA TOIMETUS

Kaidi Talsen

Tel: 604 0085

E-post: kaidi@koda.ee

Kujundus: Director Meedia

KODA KUTSUB OSALEMA**FINANTS- JA MAKSUKOOLITUSED**

19. märts **Seminar Pärnus „Tulumaks ja käibemaks 2015“**
Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis (Ringi 35, Pärnu)
Info: Kati Krass • kati@koda.ee • 443 0989
2. aprill **Finantskoolitus firma võtmeisikutele I LK ▶ 41**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Info: Toomas Hansson • toomas@koda.ee • 744 2196
9. aprill **Finantskoolitus firma võtmeisikutele I LK ▶ 41**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Info: Toomas Hansson • toomas@koda.ee • 744 2196

TÖÖÕIGUS ▶ LK 40

18. märts **Seminar Narvas „Praktilised nõuanded töölepingu sõlmimiseks“**
Tartu Ülikooli Narva Kolledžis (Raekoja plats 2, Narva)
Info: Marju Männik • marju.mannik@koda.ee • 604 0079
19. märts **Seminar Jõhvis „Praktilised nõuanded töölepingu sõlmimiseks“**
Kaubanduskeskuse Tsentraal koolitusruumides
(Keskväljak 4, Jõhvi)
Info: Marju Männik • marju.mannik@koda.ee • 604 0079

EKSPORDI AKADEEMIA

17. märts **Koolitus „Kontaktide loomine ja koostööpartnerite leidmine sihtturul“**
Dorpati konverentsikeskuses (Turu 2, Tartu)
Info: Haili Kapsi • haili@koda.ee • 604 0078
18. märts **Koolitus „Kuidas mitmekordistada välismessil osalemise kasumlikkust?“**
Dorpati konverentsikeskuses (Turu 2, Tartu)
Info: Egeth Küppar • egeth.kyppar@koda.ee • 604 0080
19. märts **Koolitus „Praktilisi näpunäiteid eksportijale turu-uuringuteks“**
Dorpati konverentsikeskuses (Turu 2, Tartu)
Info: Haili Kapsi • haili@koda.ee • 604 0078

SIHTTURUD

17. märts **Brasiilia sihtturuseminar LK ▶ 39**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Info: Jana Silaškova • jana@koda.ee • 604 0083
24. aprill **Kohtumised Taiwani ettevõtetelega LK ▶ 38**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Info: Liis Lehesalu • liis@koda.ee • 604 0092

MUUD KOOLITUSED

23. märts **Koolitus „Loov lähenemine läbirääkimistele“ LK ▶ 41**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Info: Toomas Hansson • toomas@koda.ee • 744 2196

MESSID JA KONTAKTKOHTUMISED

14. aprill **Hannover Messe 2015: mess ja tehnoloogiakoostöö kontaktkohtumised „Targad tehased ja töötuslik tootmine“ LK ▶ 21**
Hannoveris Saksamaal
Info: Lea Aasamaa • lea@koda.ee • 604 0090
15. aprill **conhIT 2015: tervishoiuvalase IT mess ja kontaktkohtumised LK ▶ 21**
Berliinis Saksamaal
Info: Lea Aasamaa • lea@koda.ee • 604 0090
23. aprill **RESTA 2015: ehitusvaldkonna mess ja kontaktkohtumised LK ▶ 22**
Vilniuses Leedus
Info: Lea Aasamaa • lea@koda.ee • 604 0090
4. mai **Techtextil 2015: mess ja kontaktkohtumised LK ▶ 22**
Vilniuses Leedus
Info: Lea Aasamaa • lea@koda.ee • 604 0090

JUHTKIRI

Ise on ta väike, kuid hing on suur!

Täname kõiki neid ettevõtjaid ja ettevõtlikke inimesi, kelle abiga ühispöördumine eelmise aasta sügisel teoks sai.

Muudatuse elluviimine ja ühispöördumise esitamine annab veelkord tunnistust tõsiasjale – ühtsuses peitub jõud!

Muudatusel saab olema seadusesse kirjutatuna oluline distsiplineeriv mõju kõikide edasiste maksumuudatuste suhtes.

Suure sisuga, kuid tehniliselt väike muudatus. Just nii võib iseloomustada maksukorralduse seaduse täiendust, mille tänaseks ametist lahkunud Riigikogu oma viimase asjana vastu võttis. Järgmised kaks lauset, mis said seadusesse kirjutatud, võivadki esmapilgul tunduda lihtsad ja tühised, kuid ei ole seda sisult mitte.

„Maksuseaduse, samuti selle muudatuse vastuvõtmise ja jõustumise vahele peab üldjuhul jääma vähemalt kuus kuud. Sätet ei kohaldata maksukohustuslast soodustava mõjuga maksuseaduse ja selle muudatuse korral.“

Usume, et sellel muudatusel saab olema seadusesse kirjutatuna oluline distsiplineeriv mõju kõikide edasiste maksumuudatuste suhtes, mida soovitakse kiirustades rakendada. Riigijuhtimine ja maksupoliitika kujundamine ei pea olema nagu algaja rallisõit, et rool kord kiiruga paremale ja siis kohe vasakule. Seda enam, et isegi rallis on legend ja selle täpsus üks olulisemaid edukuse mõjutajaid. Stabiilne riigijuhtimine ja riigi arendamine nõuavad samuti eesmärkide seadmist ja etteplaneerimist, mistõttu ei

tohiks selline muudatus kindlasti takistada meil ühtegi head, vajalikku ja kiiret muudatust ellu viimast ega vähendada riigi toimimiseks vajalikku paindlikkust. Küll aga annab see võimalused edaspidi igal ühel küsida selgitusi, kui esitatakse eelnõu, mis soovitakse jõustada ebamõistlikult kiirustades. Seda saavad teha nii ettevõtjad kui ka poliitikud. Eks viimasedki on ju kurnanud, et ametnikelt saabub eelnõu ja jõustada soovitakse ikka kohe.

Muudatuse elluviimine ja ühispöördumise esitamine annab veelkord tunnistust tõsiasjale – ühtsuses peitub jõud! Kui ühte muudatust toetab ikka nii suur hulk inimesi (u 1300), kes on valmis seda kõik ka allkirja ja oma nimega kinnitama, on ükskõik kellel ettepanekut väga keeruline ignoreerida. Ja muidugi eriti raske on see veel siis, kui muudatus ka ise mõistlik ja põhjendatud on.

Omalt poolt soovin tänada kõiki neid ettevõtjaid ja ettevõtlikke inimesi, kelle abiga ühispöördumine eelmise aasta sügisel teoks sai – neid, kes oma allkirjaga seda toetasid, neid, kes kommenteerisid ja konstruktiivset kriitikat tegid, ning loomulikult paljusid neidki, kes küll allkirja andmata jätsid, kuid muul viisil pöördumise ideele toetust avaldasid.

Üks asi jälle tehtud, et ettevõtlusel veidigi paremini võiks minna. Ka nii võib kogu protsessi kokku võtta. Väikesest muudatusest tavaliselt suured asjad sünnivadki ning neid väikseid (mõnigi kord siiski päris mahukaid) ettepanekuid ja arvamusi tegime eelmisel aastal õigusloomeprotsessis kokku üle saja. Mõned said positiivse lahenduse, mõned mitte ja mõned on jäänud ootele. Selline on töö, mida oma liikmete huvides teeme päevast päeva – analüüsime ettevõtjate ühishuvidest lähtudes, kuidas üks või teine ministeeriumi algatus võib ettevõtjat mõjutada, esitame nende algatuste kohta oma arva-

muse, osaleme töögruppides ja komisjonides, et majandus- ja ettevõtluspoliitikaid ettevõtlusele soodsas suunas mõjutada. Ning loomulikult ei tegele me üksnes reageerimisega ametnike tegevusele ehk n-õ valvekoera funktsiooni täitmisega, vaid esitame ka proaktiivselt ettepanekuid ja ideid, kuidas ettevõtjate elu lihtsamaks võiks muuta. Ühest viimasest seesugusest ettepanekust, mis puudutab tervist ja töertervishoiu korraldust, saate lugeda ka tänasest Teatajast. Loodame, et diskussioon selle teema üle jätkub aktiivselt ja viib positiivsete tulemusteni, sest inimene ja tema tervis on üks – miks siis eristada nii kiivalt sisuliselt kahte tervishoiusüsteemi, kui eesmärki arvestades oleks ühtsemast tegutsemisest võita kõigil.

MAIT PALTS

Peadirektor

UUDISED

KAUBANDUSKOJA ALGATATUD MAKSUSEADUSE EELNÕU VÕETI VASTU

[C] VECTORART | DREAMSTIME.COM

Neljapäeval, 19. veebruaril võttis Riigikogu vastu maksukorralduse seaduse muutmise eelnõu. Ettepaneku maksuseaduse eelnõuks tegi Eesti Kaubandus-Tööstuskoda koos 1300 ettevõtja ja ettevõtliku inimesega.

Kaubanduskoja peadirektor Mait Palts ütles, et on ajalooline hetk. „Tegu on esimese ühispöördumisega, mis saab seaduseks. See annab väga selge sõnumi ühiskonnas: rahvaalgatuse korral on võimalik ettepanekuid teha ning muudatusi reaalselt ka ellu viia. Oleme rahul Riigikogu rahanduskomisjoni tööga, nad näitasid valmisolekut ettevõtjate arvamust kuulda võtta ja operatiivselt tegutseda. Maksuseaduse muudatus annab positiivse sõnumi kõigile tänastele ja tulevastele ettevõtjatele. See on suur samm edasi parema ettevõtluskeskkonna suunas

ning loomulikult on meil hea meel, et eelnõu jõuti veel selle Riigikogu koosseisu ajal vastu võtta,“ rõõmustas Palts.

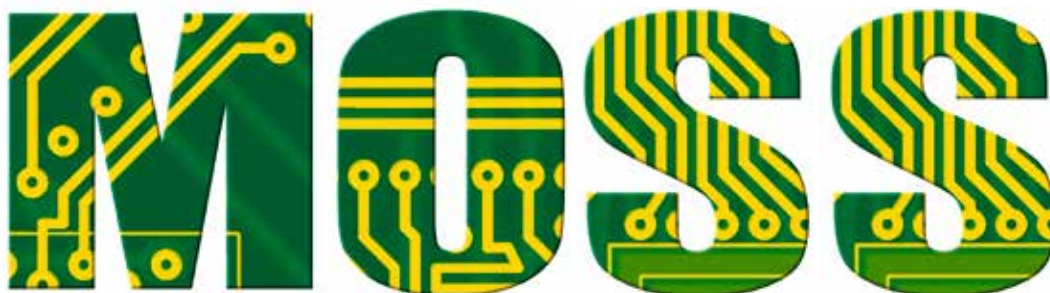
Järgnevalt peab uue seaduse välja kuulutama Eesti Vabariigi President ning seaduse jõustumine on kavandatud käesoleva aasta 1. juulile.

Eelnõu eesmärgiks on suurendada maksukeskkonna stabiilsust, parandada maksumuudatuste ettenähtavust ja jätta maksukohustuslastele rohkem aega maksumuudatustest tulenevateks ümberkorraldusteks. Selleks sätestatakse seaduses maksumuudatuste jõustumise üldpõhimõttena kohustus jätta maksumuudatuse vastuvõtmise ja jõustumise vahele vähemalt kuus kuud.

UUEST MOSS-DEKLARATSIOONIST

1. jaanuarist 2015 jõustus käibemaksuseaduse muudatus, mis puudutab elektroonilise side teenuste ja elektrooniliselt osutatavate teenuste maksustamist. Uue korra kohaselt maksustatakse teenused alati selles liikmesriigis, kus asub teenuse saaja, vastavalt tarbija liikmesriigis kehtivale maksumäärale. Näiteks, kui klient on Soome eraisik, tuleb teenus maksustada Soome käibemaksuga.

Eesti käibemaksukohustuslane, kes osutab digiteenuseid teise liikmesriigi tarbijale, peab valima, kas ta registreerib ennast käibemaksukohustuslaseks teenuse saaja asukohas liikmesriigis või registreerib end MOSS-erikorra kasutajaks. Korra kohaselt esitab teenuse osutaja korra kvartalis MOSS-deklaratsiooni, kus kajastuvad teistes liikmesriikides mittekäibemaksukohustuslastele osutatud teenused ning tasub käibemaksu maksu- ja tolliametile, kes kannab saadud summa edasi tarbija liikmesriiki. Erikord on vabatahtlik ning

seada ei rakendata juhul, kui Eesti teenusepakkuja osutab teenust Eesti tarbijale, mispuhul osutatud digiteenuste eest täidetakse käibemaksukohustus tavakorras.

Erikorra kasutamiseks tuleb esitada avaldus MTale. Deklareerimisperiood on üks kalendrikvartal ning deklaratsioon tuleb esitada deklareerimisperioodile järgneva kuu 20. kuupäevaks. See tähendab, et esimene MOSS-deklaratsioon tuleb esitada 2015. aasta esimese kvartali kohta hiljemalt 20. aprilliks 2015. Deklaratsiooni esitamine toimub ainult elektrooniliselt.

► *MOSS-erikorra kohta leiata informatsiooni MTA koduleheküljelt, kust leiata ka digiteenuste loetelu, mille maksustamist muudatus puudutab. MOSS-deklaratsiooniga seotud küsimustega seoses saab kirjutada aadressil moss@emta.ee*

[C] PZAKE | DREAMSTIME.COM

ARVAMUS

Koalitsioonikõneluste oluliseks teemaks saavad maksud

Möödunud Riigikogu valimiste valguses küsisime kommunikatsiooni ja valitsussuhete nõustajalt ning Kaubanduskoja liikmesettevõtte Meta Advisory Group partnerilt **Andreas Kajult**, millega seekordsed valimised silma jäid ning millised arenguid ettevõtjad uuel parlamendilt ja valitsuselt oodata võivad.

KUIDAS SA LÖPPENUD VALIMISED KOKKU VÕTAKSID?

Esimene järeldus - valimiste põhikonflikt ning valijate jaoks otsustav küsimus seines julgeolekus. Teisisõnu, valijaid, kes pidasid kõige olulisemaks julgeolekut ja Edgar Savisaart Eesti tuleviku mõttes ohtlikuks inimeseks, oli kõige rohkem ning nad hääletasid Reformierakonna poolt. Seda näitas selgesti ka teiste, seniste parlamendierakondade (IRL ja Sotsiaaldemokraadid) toetuse vähenemine – sest nad ei olnud selles põhikonfliktis valija jaoks usutavad kui võimalik lahendus probleemile. Palju räägiti muidugi ka maksudest, kuid majandusküsimused ja isiklik heaolu ei mõjutanud sel korral inimeste valimiskäitumist otsustavalt – julgeolek varjutas kõik teised teemad.

Oluline on ka uute erakondade pääsemine parlamenti, mis mõnes mõttes ei tohiks kellelegi üllatav olla. Valijatel on ka varem olnud valikuid, kelle poolt väljaspool parlamendierakondi hääletada, aga enamasti ei ole need erakonnad või üksikkandidaadid pääsenud Riigikogusse ning nende hääled on n-ö kaduma läinud. Seekord aga on üle 98% antud häälest esindatud läbi nende erakondade, kes Riigikokku said. Võib öelda, et valituks osutunud parlament esindab täielikult Eestis hetkel valitsevaid meeleolusid.

MIS SA ARVAD, MIKS JÄI OSALUSPROTSENT VÕRRELDDES EELMISTE VALIMISTEGA SUURES OSAS SAMALE TASEMELE, KUIGI EEL- JA E-HÄÄLETUSE PÕHJAL LOODETI KÕRGEMAT?

Arvestades, et Eestis on valimistel valijana osalemine vabatahtlik, on tulemus väga hea. Me oleme valimiste osas üle keskmise ühiskondlikult aktiivne riik. 2011.

aastaga võrreldes on tulemus siiski veidi parem ning ei ole võimalik väita, nagu oleks ühiskond otsustavalt poliitikast võõranduma asunud.

Osalusprotsent oleks kõrgem, kui valimiste põhikonflikt oleks teemal, mis kõiki isiklikult puudutaks. Valimistel on kõige passiivsem grupp noored vanuses 18-30 ja julgeolekuküsimus ei ole nende jaoks kõige primaarsem. Keskealised ja vanemad on need, keda seda tüüpi konflikt kõige enam mõjutab ning seetõttu olid need tõenäoliselt ka aktiivsemad oma häält andma. Eesti ei ole selles mõttes küll erandlik, noorte vähenenud aktiivsus valimistel on kõikjal arenenud ühiskondades probleemiks. Enamasti keskealiste domineeritud nn ühiskondlikule eliidile korda minevad teemad ei lähe reeglina korda noortele.

MIDA VÕIVAD ETTEVÕTJAD UUEL VALITSUSELT OODATA?

Kampaanias olid olulisel kohal maksuküsimused, kuigi need ei kujunenud põhikonfliktiks. Kõik erakonnad tõid ühena põhilubadustest välja mõne maksusüsteemi korrigeerimist puudutava teema.

Kui vaatame, mis saama hakkab ja milline koalitsioon sündida võib, on kindel, et maksudel saab olema väga oluline roll. Seda seetõttu, et Reformierakonnal, kes kõige tõenäolisemalt valitsuse moodustab, on üheks kolmest nn vapilubadusest sotsiaalmaksu langetamine kahe protsendi võrra ja töötuskindlustuse makse määra vähendamine 1,95 protsendini. Need kaks teemat jõuavad kindlasti ka koalitsioonileppesse.

Sotsiaaldemokraatidel on maksudega otseses ja kaudses seoses kaks teemat – tulumaksuvaba miinimumi tõus ja alampalga tõus 800 euronil nelja aasta jooksul. Viimasest tõenäoliselt asja ei saa, sest valitsusel puuduvad praktilised hoovad selle ellu viimiseks. See on pigem sotsiaalpartnerite, tööandjate ja töövõtjate, vahelise kokkuleppe küsimus. Riik saab seda ehk toetada selle kaudu, millist palka ta avalikus teenistuses olevatele töötajatele maksab. Tulumaksuvaba miinimumi tõus

Andreas Kaju

on aga teine asi, mis tuleb tõenäoliselt koalitsioonileppesse.

Kolmandal tõenäoliselt koalitsioonipartneril Vabaerakonnal ei olnud programmis kirjas uusi maksude langetamise plaane, mis erineksid Reformierakonna plaanidest. 3. märtsil tegi Vabaerakond teatavaks oma tingimused koalitsiooniläbirääkimistele minekuks, majanduspoliitikast olid nende hulgas konkreetselt sotsiaalmaksu langetamine ja tulumaksuvaba miinimumi tõus. Need kattuvad Reformierakonna ja sotsiaaldemokraatide teemadega, mistõttu võib arvata, et need ka ellu viiakse.

MILLISED ETTEVÕTJAJD MÕJUTAVAD TEEMAD VÕIVAD VEEL AKTUAALSEKS MUUTUDA?

Loomulikult kaasneb maksude langetamisega ka palju negatiivset. Riigieelarvet on vaja hoida vähemalt struktuurses tasakaalus. Meie majanduskasvuga on veidi halvasti, sest ka meie eksportturgude majanduskasv ei ole kiita. See kõik kokku tähendab, et maksuvähendustest tuleneva tulude vähenemise asemele on eelarve tasakaalus hoidmiseks vaja leida uusi tuluallikaid. Ja kust mujalt need täienda-

vad tulud ikka tulevad, kui ettevõtjate ja tarbijate käest. See tähendab teatud teiste, tõenäoliselt tarbimismaksude tõstmist.

Kõne alla tulevad aktsiisid – kütus, tubakas ja alkohol. Kütust ei julgeta väga tõsta, tubakat ja alkoholi aga küll. Probleemiks on aga see, et 2014. aasta juunis võttis Riigikogu vastu uued aktsiisiseadused, millega pandi paika nelja-aastane aktsiisitõusude graafik maagaasi, kütuse, tubaka ja alkoholi osas. Seega võib arvata, et koalitsioonilepingu hind saab olema alkoholi- ja tubakaaktsiisi tõstmine seni plaanitust kaks korda kiiremini. Sellest võib aga tekkida konflikt ettevõtjatega, kellel kehtestatud seaduse põhjal on tekkinud õigustatud ootus. Tagajärjeks võivad olla kohtulahingud kaevandamistasude kaasuse analoogia alusel. Eriti terav konflikt võib tekkida alkoholi osas, sest Eestis on arvestatav siseriiklik tööstus, kus on ka reaalsed töökohad.

Nii sotside kui ka Vabaerakonna programmides leidub küllaldaselt ideid, kust saada riigieelarvesse lisatulu. Need võib kokku võtta kui diskrimineerivad maksud konkreetsetele kaubagrupidale – rasva, suhkru, soola, karastusjookide jms maksud. Kuid selliste maksude kehtestamine

oleks teiste riikide, nt Taani kogemusi arvestades, väga problemaatiline. Näiteks on Euroopa Komisjon algatanud Taani vastu ühe taolise maksu osas ebaseadusliku riigiabi menetluse. Samuti on Prantsuse ülemkohus just 2014. aasta sügisel tühistanud ebaseadusliku diskrimineeriva maksuna energijookideaktsiisi, sest energijook pole põhjendatud maksuobjekt – kui tahate, võite maksustada kofeiini, aga see tähendab ka kohvi ja tee maksustamist. Kuid ahvatlus on kindlasti olemas, sest kalli koalitsioonileppe täitmiseks on raha tarvis.

Lisaks toiduga seotud maksudele on ka teisi võimalusi – nt automaks. Reformierakond on siiani selles osas väga skeptiline olnud, kuid varem või hiljem tuleb see niikuinii. Kogu maailm liigub selles suunas, et vähemalt CO₂-põhiselt saastamist maksustada. Samas võib automaks tähendada ka hinnapõhist maksustamist, kus maksustatakse mingist piirist kallimat autot.

► See kõik kokku tähendab, et maksuvähendustest tuleneva tulude vähenemise asemele on eelarve tasakaalus hoidmiseks vaja leida uusi tuluallikaid.

Ega täiendavate tuluallikate osas liiga palju ideid ka pole. Ainus tuluallikas, mis lisaks majanduskasvule üle jääb, on olemasolevate maksude tõhusam kogumine. Kui maksuamet võtab eesmärgiks sihikindlamalt ja efektiivsemalt makse koguda, mõjutab see tõenäoliselt peaaegu kõiki ettevõtjaid. Üheks tõenäoliseks fookuspunktiks saab olema erisoodustuste küsimus, kuid ka viimastegi maksuerandite kaotamine

KUI NENDEL VALIMISTEL NÄGIME PALJUSID AJAKIRJANIKKE JA KULTUURITEGELASI POLIITIKASSE MINEMAS, SIIS ETTEVÕTJAJD POLIITIKAS VÄGA PALJU EI OLE. MIKS SEE NII ON?

Eestis on veel vähe selliseid ettevõtjaid, kes on oma kapitali ära kogunud, ettevõtteid maha müünud või muutunud passiivseks omanikuks ning leiavad, et nüüd on aeg poliitikasse suunduda. Ma

arvan, et see aeg on meil veel ees, kus ärist „pensionile“ läinud ettevõtjad oma mõtete ja elukogemusega aktiivsesse poliitikasse lähevad.

MILLISES SUUNAS VÕIB UUTE PARLAMENDIERAKONDADE TULEK MAJANDUSPOLIITIKAT MÕJUTADA?

Raske on prognoosida, sest nad on uued tegijad ja neil endalgi on vaja aega, et atra seada ja programmis selgele jõuda. Ühe asjana peavad nad nüüd hakkama selgitama, millised osad nende programmis on tõsised ja millised sattusid sinna n-ö juhuslikult. Kui Vabaerakond läheb koos sotsidega ka valitsusse, on teoreetiliselt kõik võimalused selleks, et tuleb eelmisega võrreldes parempoolsem valitsus, kus Vabaerakond aitab ehk mingeid asju ära hoida, mida näiteks sotsid tahaksid ellu viia. Kui Vabaerakond saab valitsusse, siis tuleks kõiki ettevõtlusorganisatsioone innustada ka nendega suhtlema, neid ei tasuks kõrvale heita ja alahinnata. Kui nende poliitiline instinkt on olla parempoolne, küll on nad siis ka valmis ettevõtjate arvamust kuulda võtma.

MILLINE ON SINU ARVATES KÕIGE ETTEVÕTJASÕBRALIKUM ERAKOND?

Kui ettevõtjate seas arvamusküsitlus teha, siis küllap peetakse selleks Reformierakonda. Küll tuleks aga siin silmas pidada, et Reformierakonna toetus ühiskonnas on läinud nii laiaks, et nad on liikunud skaalal paremliberaalsest rohkem tsentrisse, mis nende otsesest ettevõtjasõbralikkusest ka vähendab. Seda seetõttu, et neil on palju kalleid sotsiaalpoliitikaid, alates vanemahüvitisest ja lõpetades „kolmandast lapsest alates 300 eurot lapsetoetust“ plaaniga, mille kinnimaksimine ettevõtjate elu paratamatult negatiivselt mõjutab.

Küsis
KAIDI TALSEN
Teataja projektijuht

ETTEVÕTJA KÜSIB

(C) NELLYSHA | DREAMTIME.COM

5 asja, mida müügilepingu koostamisel silmas pidada

On selge, et iga müügileping on erinev, mistõttu pole olemas täpset juhust, mida järgides võite kindlad olla, et olete sõlminud hea lepingu. Sellegipoolest on võimalik tuua välja põhilised tingimused, mis peaksid ühes müügilepingus kindlasti olema.

Esmalt veenduge, et lepingus oleks määratletud lepingu objekt ehk teisisõnu, mis kaupa lepinguga müüma või ostma hakatakse. Kui tooteid on rohkem, on mõistlik toodete nimekirja kohta koostada eraldi lepingu lisa. Teisena veenduge, et lepingus oleks kokku lepitud kauba hinnas. Kui aga kauba hinnas lepatakse iga tellimuse juures eraldi kokku, siis oleks hea, et seda oleks mainitud ka põhilepingus. Samuti ärge unustage lepingus kokku leppida, kuidas toimub kauba eest tasumine, näiteks arve alusel. Sealjuures leppige kindlasti kokku ka maksetähtajas.

Kolmandaks pange lepingusse kirja, kuidas toimub kauba üleandmine. Täpsemalt,

veenduge, et kokku oleks lepitud, kus, kuidas ja mis aja jooksul tuleb kaup ostjale üle anda. Rahvusvaheliste lepingute puhul on mõistlik kasutada Rahvusvahelise Kaubanduskoja (ICC) Incoterms Incoterms® 2010 tarneklausleid.

Neljandaks leppige kokku vastutuses. Teisisõnu, mis juhtub siis, kui üks pool ei täida oma kohustust, näiteks müüja ei anna kaupa õigel ajal üle. Sellisel juhul on võimalik lepingus kokku leppida nii leppetrahvide kui ka õiguse lepingust taganemiseks.

Viiendaks on rahvusvaheliste lepingute puhul oluline kokku leppida, millise riigi õigust lepingule kohaldatakse ja kuidas toimub vaidluste lahendamine. Rahvusvaheliste lepingute puhul on soovitatav lahendada vaidlusi arbitraazikohtus, kus menetlus on kiirem ja mille otsust on lihtne välisriikides täitmisele pöörata.

Oluline on mitte sõlmida lepinguid kiirustades, sest sellisel juhul võib mõni oluline tingimus kahe silma vahele jääda. Kui

leiate, et jääte lepingu koostamisega hätta, võite pöörduda ka Kaubanduskoja juristide poole e-posti aadressil juristid@koda.ee.

► *Oluline on mitte sõlmida lepinguid kiirustades, sest sellisel juhul võib mõni oluline tingimus kahe silma vahele jääda. Kui leiate, et jääte lepingu koostamisega hätta, võite pöörduda ka Kaubanduskoja juristide poole e-posti aadressil juristid@koda.ee*

SIMOONA HION
Jurist

Ülikülmalaks tublile tiimile

Ülikülmravi protseduur teeb restardi Sinu meeskonnale! Ülikülmravi toimub spetsiaalselt selleks otstarbeks ehitatud kambris ülimadalal temperatuuril (-100° kuni -120°C) ja kestab kokku 1,5-3 min. Peale külmkambrist väljumist toimub võimlemine.

Seminaripaketis sisaldub:

- majutus 1 öö kahekohalistes standardtubades
- kogu tiimile ülikülmravi protseduur
- seminariruumi kasutus Estonia ravispaas koos 2 kohvipausiga
- lõuna- ja hommikusöök *buffet*-lauas
- sauna- ja veekeskuse Termid külastus
- hommikusaun ja -ujumine
- tasuta parkimine (piiratud kohtade arv)

Paketi hind: al 55 €/ühe tiimiliikme kohta 1 ööpäev

Lisainfo ja broneerimine:

tel 447 6929
elo@spaestonia.ee,
www.spaestonia.ee

**Pakkumine
kehtib:**

23.03.-05.04.
25.05.-07.06.

Turgutus Termides

Tule naudi saunade kuumust Estonia Spa Termides, kus kohalikud saunateadmised on ühendatud idamaistega. Erinevad saunad, erinevad kombed, aga üks on ühine – turgutatud saab nii keha kui vaim!

Paketis sisaldub:

- majutus kahekohalises toas (üksinda toas lisatasu eest)
- sauna- ja basseinikeskuse kasutamine 6:30-22:00, lahkumispäeval sisenemine kuni 10:00
- värskendav jook Termides
- õhtusöök *buffet*-lauas
- hommikusöök *buffet*-lauas
- hommikuvõimlemine E-L
- soovi korral ööklubi Sugar Club piletid

Paketi hind: al 49 €/1 in/1 öö
(kuni 21.03.2015)

**Lisainfo ja
broneerimine:**

tel 447 6905
sales@spaestonia.ee
www.spaestonia.ee

JURISTI TÖÖLAUALT

Milliseid õigusprobleeme on Kaubanduskoda aidanud lahendada viimase 11 kuu jooksul?

Eelmise aasta aprillis küsisime oma liikmetelt, milliste probleemidega olete erinevates õigusvaldkondades kokku puutunud. Ettevõtjaid tõid välja mitmeid probleeme, alustades maksuõigusest ning lõpetades riigihangetega. Järgnevalt vaatame, mis probleeme ettevõtjad esile tõstsid ning kuidas on Kaubanduskoda aidanud kaasa nende probleemide lahendamisele.

Kõige suuremat muret valmistas küsitlusele vastanud ettevõtjatele maksukeskkond. Paljud ettevõtjad kurtisid selle üle, et maksuseaduseid muudetakse tihti, muudatustele ei eelne põhjalikku mõjude analüüsi ning muudatustega kohanemiseks ei anta ettevõtjatele piisavalt aega. Üks ettevõtja kirjeldas olukorda järgmiselt: „Eelmisel määruel ei jõua tint kuivadagi, kui juba uus õigusakt on sahtlis valmis.“

MAKSUKESKKOND – ENAM EI SAA MUUDATUSI ELLU VIIA ÜLEÖÖ

Maksukeskkonna ettenähtavuse suurendamiseks esitasime eelmise aasta sügisel Riigikogule ettevõtjate ühispöördumise, millele andis oma toetusallkirja ligi 1300 ettevõtjat ja ettevõtlikku inimest. Pöördumises tegime muu hulgas ettepaneku, et maksumuudatuse vastuvõtmise ja jõustumise vahele peab jääma vähemalt pool aastat. Riigikogu võttis vastavasisulise muudatuse vastu veebruari keskel ning muudatus jõustub selle aasta 1. juulil.

Seega peab riik edaspidi maksumuudatusi aegsasti ette planeerima ning andma ettevõtjatele mõistliku aja muudatustega kohanemiseks. Muidugi võiks minimaalne etteatamistähtaeg olla pikem kui pool aastat, kuid arvestades viimaste aastate näiteid (autode käibemaksustamise

muudatused, käibedeklaratsiooni lisa kehtestamine), on see ikkagi edasimineku ning annab ettevõtjatele suurema kindlustunde, et üleöö maksuseaduseid ei muudeta.

Ettevõtjad tõid ühe probleemina välja ka kõrge maksukoormuse, seda eelkõige tööjõumaksude osas. Kuigi uuest aastast vähenes tulumaks 1% võrra ning langesid töötuskindlustusmaksu määrad, ei ole probleem tänaseks lahenenud. Lisaks märkisid paljud ettevõtjad, et riik võiks teatud piirmäära ulatuses vabastada erisoodustusmaksust tööandja kulud töötaja tervisele ja spordile.

RIIGIHANKED – VÄLJATÖÖTAMISEL ON UUS SEADUS

Maksuõiguse järel tõstasid ettevõtjad kõige rohkem probleeme seoses riigihangetega. Leiti, et riigihangete puhul on läbipaistmatust väga palju. Samuti märgiti, et riigihanked on liialt hinnakesksed ning muud kriteeriume ei arvestata. Ühe ettevõtja kommentaar oli järgmine: „Riigihanked on tihti korraldatud suunaga madalale hinnale, kuid kvaliteeti, garantii olemasolu ning kasu riigile on mõõtnud.“ Veel toodi välja, et hanked on sageli koostatud kindlat pakkujat arvestades.

Hetkel on rahandusministeerium koostamas uut riigihangete seadust. Sellesse protsessi on kaasatud ka Kaubandus-

MÕNED NÄITED ETTEVÕTJATE PROBLEEMIDEST:

- » Maksuseaduseid muudetakse tihti ning muudatustega kohanemiseks ei anta piisavalt aega.
- » Tööjõumaksud on kõrged.
- » Töötajate tervise ja sportimise jaoks tehtud kulutused lähevad erisoodustusmaksu alla.
- » Riigihanked on läbipaistmatud ja liialt hinnakesksed.
- » Nn pankrotimeistrite tegevus kahjustab ausat konkurentsi.
- » Auditi piirmäärad on liiga kõrged.
- » Äriühingute lõpetamine on liiga aeganõudev.
- » Välismaalaste töölevõtmine on keeruline.
- » Kohtumenetlused venivad liiga pikaks.

koda. Loodetavasti saavad uue seadusega mitmed ettevõtjate tõstatatud kitsaskohad lahendatud ning uus seadus tagab suurema läbipaistvuse, kuid võimaliku vähese bürokraatiaga riigihangete süsteemi.

ÄRIÕIGUS – RIIK SOOVIB UUENDADA ÄRISEADUSTIKKU

Suur osa küsitlusele vastanud ettevõtjatest leidis, et äriseadustikus ei esine olulisi probleeme. Siiski oli vastanute hulgas ka neid, kes mõne probleemi esile tõstsid. Mitmed ettevõtjad tõid negatiivse poole pealt esile nn pankrotimeistrite tegevuse. Näiteks üks vastaja nentis, et väga tihti õnnestub pahatahtlikul võlgnikul varad riskita äriühingust välja kantida ning võlausaldajad jäävad seetõttu kergesti oma rahast ilma.

Lisaks leiti, et auditi piirmäärad on liiga madalad ning äriühingu lõpetamise protsess on liiga pikaajaline. Esimese probleemi lahendamiseks on Kaubanduskoda teinud rahandusministeeriumile ettepaneku suurendada auditi piirmäärasid võrreldes tänasega kaks korda. Oleme korduvalt tõstatanud probleemina ka ettevõtete vabatahtliku lõpetamise keeru-

KAUBANDUSKOJA TEGEVUS PROBLEEMIDE LAHENDAMISEKS:

- » Esitasime Riigikogule ettevõtjate ühispöördumise, mille kohaselt peaks maksuseaduse vastuvõtmise ja jõustumise vahele jääma pool aastat. Ettepanek jõuab maksukorralduse seadusesse 1. juulil.
- » Osaleme aktiivselt uue riigihangete seaduse väljatöötamisel.
- » Oleme teinud ettepaneku tõsta auditi piirmäärasid kaks korda.
- » Esitasime justiitsministeeriumile äriseadustikuga seotud probleemide nimekirja, mille lahendamist peavad ettevõtjad vajalikuks.
- » Välismaalaste seadusesse on jõudnud Kaubanduskoja ettepanekud, mis lihtsustavad välismaalase palkamist.

► Paljud ettevõtjad kurtsid selle üle, et maksuseaduseid muudetakse tihti, muudatus-tele ei eelne põhjalikku mõ-
jude analüüsi ning muuda-
tustega kohanemiseks ei anta
ettevõtjatele piisavalt aega.

kuse, seda eelkõige äriühingute puhul, kus ei ole varasid ega võlausaldajaid. Probleemi aitavad leevendada selle aasta alguses jõustunud äriseadustiku muudatused, mis võimaldavad senisest lihtsamalt lõpetada äriühingut, kui ettevõtte on ainult üks omanik.

Hetkel on justiitsministeerium käivitamas ühinguõiguse kodifitseerimise protsessi. Ministeerium plaanib läbi analüüsida kogu äriseadustiku, et teada saada, kas ja milliseid muudatusi tuleks äriseadustikku sisse viia. Kaubanduskoda on ministeeriumile teada andnud, et me ei pea uue äriseadustiku koostamist vajalikuks, sest tänane seadus töötab üldjoontes hästi, ettevõtjad on praeguse äriseadustikuga harjunud ning suuri probleeme ja ebakõlasid esineb minimaalselt. Leiame,

et tegeleda tuleks eelkõige nende probleemidega, mis on praktikas juba esile kerkinud ning vajavad lahendust. Näiteks võiks muuta äriregistrit kasutajasõbralikumaks või lahendada pankrotimenetlusega seonduvaid probleeme.

MUUD PROBLEEMID

Lisaks eelpool mainitule töid ettevõtjad probleeme esile ka keskkonna-, töö- ja ehitusõiguses ning seoses kohtumenetlusega ja intellektuaalse omandiga. Näiteks tööõiguse puhul leiti, et välismaalaste tööle võtmine on keeruline ja aeganõudev. Tänapäevaks on olukord mõnevõrra paranenud, sest eelmise aasta suvel jõustusid mitmed muudatused, mis aitavad vähema bürokraatiaga välismaa talente Eestisse meelitada. Kohtumenetlusele heideti ette kõrgeid riigilõive ning liiga pikki kohtumenetlusi.

► *Kui teil on mõtteid või ettepanekuid ettevõtluskeskkonna parandamise osas või soovite esile tuua probleeme konkreetsetes seaduses või seadusesättes, siis andke sellest kindlasti teada e-posti aadressil juristid@koda.ee.*

MARKO UDRAS

Poliitikakujundamise ja õigusosakonna juhataja

▶ JURISTI TÖÖLAUALT

Tervishoiu valdkonna ettepanekud sotsiaalministeeriumile

Kaubanduskoda esitas oma liikmetelt saadud tagasiside põhjal sotsiaalministeeriumile kaks ettepanekut, millest esimene käsitleb töötajate tervisekontrolli läbiviimise õiguse laiendamist perearstidele ning teine kohustust teavitada tööandjat, kui töötajale kirjutatakse välja ravimeid või määratakse arsti poolt protseduure, mis võivad mõjutada töötaja võimet tööülesandeid täita. Ettepanekud peavad silmas nii tööandjate kui töötajate huve ning ei ole kulukad ega töötajate õigusi riivavad.

TÖÖINSPEKTSIOON LEIDIS PUUDUSI TERVISEKONTROLLIDE LÄBIVIIMISEL

Tööinspeksioon viis hiljuti ettevõtete seas läbi kontrolli, mille tulemusel selgus, et tervisekontrollide läbiviimine kehtiva korra kohaselt on ebatõhus. Nimelt avastati tervisekontrollide teostamisel mitmeid puudusi; kas ei korraldatud tervisekontrolli nõutud aja jooksul või jäeti töötaja sinna üldse saatmata. Ühe tervisekontrollide puuduliku läbiviimise põhjusena toodi välja, et tööandjad ei teadvusta kontrolli vajalikkust. Samuti on tervisekontrollide mitterahuldav läbiviimine põhjustatud selle kulukusest. Hetkel kehtiva regulatsiooni kohaselt viiakse töötajate tervisekontroll läbi töötervishoiuarsti poolt, seda tööajal ning tööandja kulul ning mitte harvem kui iga kolme aasta tagant. Võttes sealjuures arvesse ka tööjõu liikuvust ja kohustust, et tervisekontroll tuleb teha iga uue töötaja töölevõtmisel, on tööandjate jaoks teadmist nii ajaliselt kui rahaliselt märkimisväärselt täiendava kulutusega.

TERVISEKONTROLLI LÄBIVIIMISE ÕIGUSE LAIENDAMINE PEREARSTIDELE

Kaubanduskoda leiab, et üks võimalus muuta tervisekontrollide läbiviimine tõhusamaks ning vähem keerukaks nii töötajale kui tööandjale, on tervisekontrolli läbiviimise õiguse andmine ka perearstidele. Alahindamata vajadust tervisekontrolli läbi viia, oleme seisukohal, et tihtilugu ei ole tarvis tervisekontrolli teha

sedavõrd põhjalikult, kuna paljudes ettevõtetes moodustavad märkimisväärse osa personalist nn kontoritöötajad, kelle jaoks on töökeskkonna riskifaktorid ühesugused ning etteaimatavad (arvutiga töötamine, mis mõjutab eelkõige silmi ja rühti). Tervisekontroll on mõeldud selleks, et hinnata töökeskkonna ohutegurite mõju tervisele ning analüüsida, kuidas mõjuvad töötaja tervisele töökorraldus, tööasendid ja töövõtted ning anda töötajale soovitusi, kuidas töökeskkonna kahjulikke mõjusid vähendada. On selge, et perearstidel on tervisekontrolli tegemiseks piisav võimekus ning kuna isikul on oma perearstiga reeglina pikaajaline ja usalduslik suhe, on perearst ka paremini kursis oma patsiendi tervise ajalooga. Samuti jälgib perearst isiku tervist sõltumata sellest, millise tööandja juures ta parasjagu töötab, mistõttu on perearst pädev hindama töötaja tervist igakülgselt.

Eelneva pinnalt esitas Kaubanduskoda ettepaneku, et tööandjal võiks olla võimalus suunata töötajad, kes puutuvad tööülesannete täitmise käigus kokku tihedamini esinevate töökeskkonna ohuteguritega, mille hindamiseks ei ole vajalik läbi viia põhjalikumaid uuringuid (nn kontoritöötajad), tervisekontrolliks ka perearsti juurde. Vajaduse üle, kas tervisekontrolli tegemiseks piisab perearstist või on vajalik pöörduda siiski töötervishoiuarsti poole, saaks meie hinnangul põhimõtteliselt otsustada ka riskianalüüsi käigus.

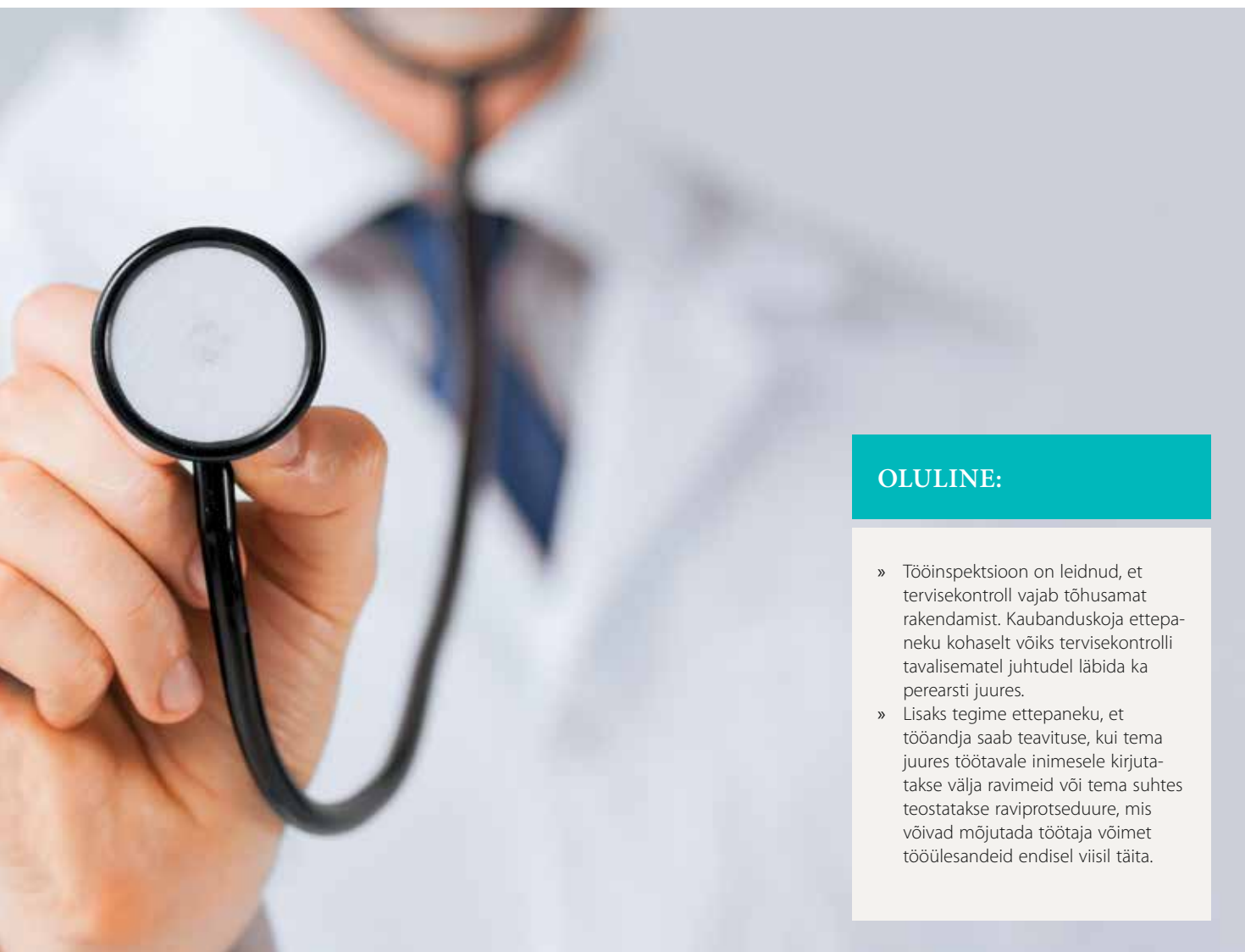
TÖÖANDJA TEAVITAMINE

Töölepingu seaduses sisaldub säte, mis kohustab töötajat teavitama tööandjat viimase soovil kõigist töösuhetega seonduvatest olulistest asjaoludest, mille vastu tööandjal on õigustatud huvi. Selline üldine kohustus aga ei garanteeri, et töötaja edastab tööandjale teabe enda tarbitavatest ravimitest või raviprotseduuridest, mis võivad mõjutada töötaja võimet tööülesandeid sooritada. Lisaks ei oska töötajad ise alati hinnata, kas mingi ravim või raviprotseduur võib mõjuda selliselt, et see toob kaasa võimalikke takis-

tusi tööülesannete täitmisel. Samuti võib töötaja sellekohase info jätta enda teada pahausklikult, kartes, et temaga võidakse tööleping lõpetada.

Tööandja kursisolek sellest, et töötaja kasutab ravimeid, mis mõjutavad tema tööülesannete sooritamise võimekust on vajalik, et tööandja saaks ennetada potentsiaalseid ohuolukordi ning vajadusel võtta kasutusele kõik meetmed, et vältida tööõnnetuste tekkimise ohtu. Ravimite ja/või nende kõrvalmõju tõttu võib isik muutuda mõne aine või töökeskkonna faktori osas ülitundlikuks, samuti võivad ravimid avaldada mõju reaktsiooniirusele ja isiku vaimsele võimekusele, millest tulenevalt võib töötaja muutuda ohtlikuks mitte ainult iseendale vaid ka kaastöötajatele. Vastav teave võimaldaks tööandjal leida töötajale ajutiselt kas teistsugune töö või muuta töötingimusi vastavalt töötaja

OLULINE:

- » Tööinspeksioon on leidnud, et tervisekontroll vajab tõhusamat rakendamist. Kaubanduskoja ettepaneku kohaselt võiks tervisekontrolli tavalisematel juhtudel läbida ka perearsti juures.
- » Lisaks tegime ettepaneku, et tööandja saab teavituse, kui tema juures töötavale inimesele kirjutatakse välja ravimeid või tema suhtes teostatakse raviprotseduure, mis võivad mõjutada töötaja võimet tööülesandeid endisel viisil täita.

► Kaubanduskoda leiab, et üks võimalus muuta tervisekontrollide läbiviimine tõhusamaks ning vähem keerukaks nii töötajale kui tööandjale, on tervisekontrolli läbiviimise õiguse andmine ka perearstidele.

vajadustele. Kuna tööandjal on kohustus tagada töökohas töötervishoiu ja tööohutuse nõuetele vastavad töötingimused, on informatsioon töötaja võetavate ravimite ja võimalike kõrvaltoimete kohta teave, mille osas on tööandjal õigustatud huvi. Märkisime oma ettepanekus, et tööandja teavitamisel ei ole tarvilik, et tööandja

oleks kursis iga töötajale väljakirjutatud retseptiga. Leiame, et tööandjat tuleks informeerida üksnes ravimite või raviprotseduuride võimalikust mõjust, mis esineb seoses tööülesannete täitmisega. See tähendab, et tööandjale ei tuleks esitada teavet ravimi nimetuse ega töötajale pandud diagnoosi kohta. Tööandjat tuleks teavitada ainult juhul, kui töötaja võtab ravimeid või läbib protseduure, mis võivad olla sellise mõjuga, et takistavad töötajal töökohustuste täitmist endisel viisil. Selliselt on välistatud töötaja kohta liigse informatsiooni edastamine tööandjale. Kuna retseptid antakse välja digiretseptina, ei ole informatiivse ja võimalusel ka standardiseeritud märkuse

lisamine ravimite mõju kohta tööülesannete sooritamise võimele ka arstide jaoks keerukas.

► *Kaubanduskoja ettepanek on kättesaadav meie koduleheküljel www.koda.ee.*

KATRE RUGO
Jurist

▶ MAJANDUSEST

Mõõduka optimisti tähelepanekuid üleilmsest majandusest

Alanud aastaks prognoositakse majanduskasvu vähese hinnatõusu oludes. Rahvusvaheline Valuutafond prognoosib, et üleilmne majanduskasv on sel aastal 3,5 protsenti ning järgmisel aastal 3,7 protsenti (vt joonis). Tarbijahinnaindeksi kasv jääb sel aastal lähiaastate kasinaimaks ja kõigub ilmselt 1 protsendi ümber.

LEEVENDUS SOODSAMAST NAFTA HINNAST

Inflatsiooni leevendab ennekõike nafta soodsam hind, mis oli veebruariks mullusvisest tippasemest ligi poole väiksem. Energia odavnemine toob kaasa ostujõu kasvu energiat importivates riikides, kuid vähendab naftat tootvate riikide sissetulekuid.

Seejuures pole naftatootjaid ühendav OPEC suutnud saavutada kontrolli nafta hinna üle, sest enamiku liikmesriikide eelarvetulud sõltuvad naftaekspordist sedavõrd, et hinnalangust üritatakse leevendada pigem tootmishahude suurendamisega. Lisaks on Ameerika Ühendriigid suutnud vähendada oma toornafta impordimahu 20 aasta tagusele tasemele ja rahuldavad ligi poole oma naftavajadusest ise. Naftabarreli hinna kõikumine 50–60 dollari juures ei põhjusta ilmselt naftatootmises kiiret langust. Kui naftabarreli hind kukuks 40 dollarini, jääks toormetööstuse analüüsiettevõtte Wood Mackenzie hinnatud naftamaardlatest kahjumisse vaid 1,6 protsenti. Hiljutise nafta hinna langusega jagatakse ümber märkimisväärne osa üleilmsetest sissetulekutest ning sissetulekute vähenemise tõttu on naftatootjad sunnitud reserve kulutama. Domineerima jääb naftat importivate riikide ostujõu kasv, sest nende osatähtsus maailma majanduses on ligi 90protsenti. Investeerimisettevõtte Barclays hindab, et nafta hinna kümneprotsendine langus ergutab üleilmset kasvu 0,1 protsendipunkti võrra. Esmalt võidavad energiakandjate hinna langusest eratarbijad, kelle tarbimiskulutustest moodustavad energiakulud isegi rikkamatel riikidel ligi kümnendiku moodustavad.

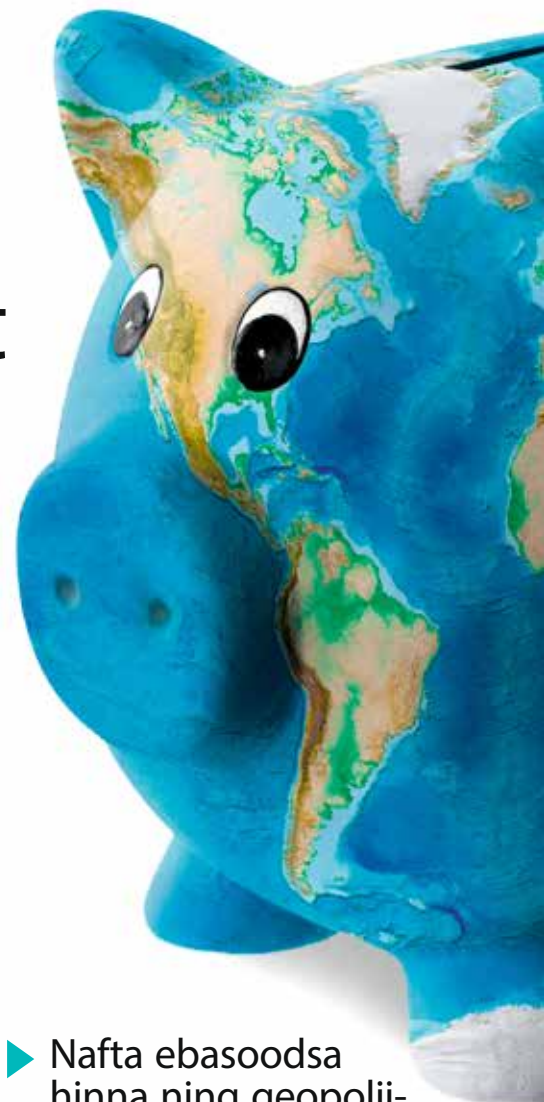
ARENEVATE RIIKIDE MAJANDUSKASV OLULISELT EI SUURENE

Aasia riikides tuntakse järjest rohkem puudust investeringutest. Hiina ehitussektoris algab kinnisvarabuumi järgne madalseis, kuid intressikärbete mõjul nõrgenenud jüaan toetab eksporti. Pikemas ettevaates piirab Hiinas kasvu tööealise elanikkonna vähenemine ning seetõttu jätkubki kriisieelsest ajast väiksem majanduskasv, mis jääb 6–7 protsendi juurde aastast. Indias majanduskasv pisut kiireneb. Pärast mulluseid parlamendivalimisi võimule tulnud valitsus on lubanud ellu viia struktuurireforme kasvuvõimekuse suurendamiseks ja tööturu liberaliseerimiseks. Jaapanis seevastu on kasv küllaltki aktiivsest majanduspoliitikast hoolimata jäänud oodatust pisut tagasihoidlikumaks. Mullune käibemaksutõus 5 protsendilt 8 protsendile ergutas küll tarbimist maksumõtõusu eel, kuid järgnenud hinnatõus tõi kaasa majanduslanguse teises ja kolmandas kvartalis. Neljandas kvartalis kasv siiski kiirenes ning see annab mõningast lootust, et pärast mullust majandusseisakut jätkub majanduskasv ka Jaapanis.

Ladina-Ameerika regioonis on olukord mõnevõrra probleemsem, sest suuremad toormeekspordijad (sh Brasiilia ja Argentina) kannatavad viimastel aastatel langenud toormete hinna tõttu. Kapitali väljavool ning vahetuskursi nõrgenemine välisinvestoritega võla üle vaidlevas Argentinast ning pisut suurenenud inflatsioon Colombias on sundinud keskpankasid intresse tõstma. Eelnimetatud probleemidest tingituna jääb kasv Ladina-Ameerika regioonis ilmselt ka sel aastal 2014. aasta tasemele.

VENEMAA

Nafta ebasoodsa hinna ning geopoliitiliste pingete koosmõju viib Venemaa tõenäoliselt 1998. a kriisi järgsete aastate suurimasse majanduslangusse. Nafta hinna langus maailmaturul on vähendanud Venemaa eksporditulul. Rubla nõrgenemine leevendab küll pisut naftatulude vähenemise mõju (rublades on naftabarreli

▶ Nafta ebasoodsa hinna ning geopoliitiliste pingete koosmõju viib Venemaa tõenäoliselt 1998. a kriisi järgsete aastate suurimasse majanduslangusse.

hind ligikaudu aastatagusel tasemel), kuid kiirendab inflatsiooni kahekohaliseks. Välisinvestorite silmis kaotatud usalduse tõttu on kiirenenud juba 2009. aastal alanud kapitali väljavool. Rubla kursi alenemise pidurdamiseks oli Vene keskpank sunnitud kriisiabinõuna intressid esmalt 17 protsendile tõstma. Jaanuaris õnnestus intressi langetada vaid 2 protsendipunkti võrra, 15 protsendile. Pikema viitajaga avalduvad lääneriikide kaubandussanktsioonid, mis piiravad tunduvalt uuema tehnoloogia rakendamist Venemaa jaoks äärmiselt olulises naftatööstuses. Seni on

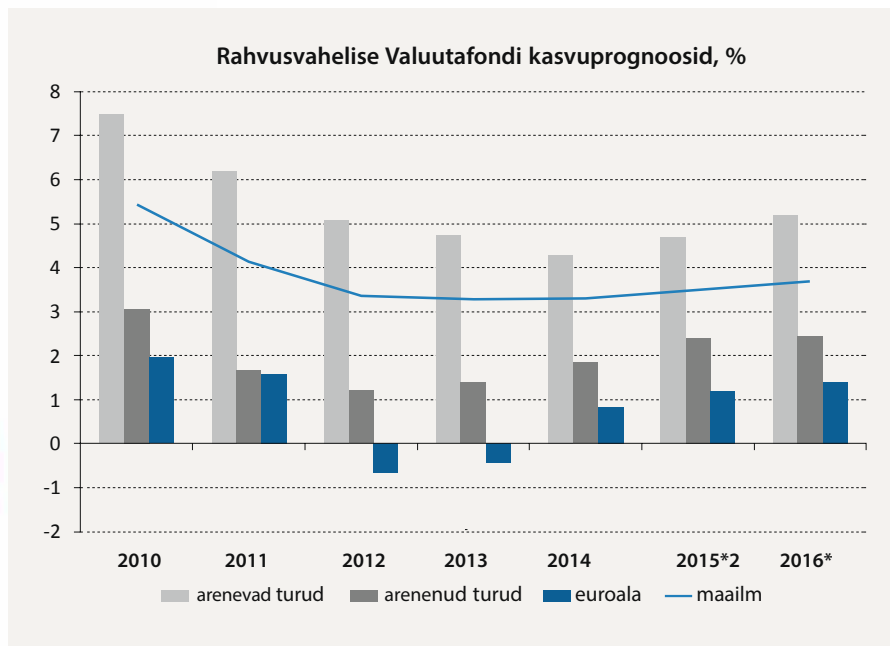

(C) MICHAEL OOTWIJK | DREAMSTIME.COM

tööstusel läinud küllaltki hästi: mitu sektorit on Ukraina ja Euroopa Liidu toodete importimise keelust võitnud ning rubla nõrgenemine hõlbustab selgelt toodangu ekspordi. Ettevaates jäävad Venemaal siiski domineerima ebakindel investeerimiskeskond, kõrge intressitase ning inflatsioonist tingitud ostujõu vähenemine.

ARENENUD RIIGID

Arenenud riikidest on ootusi ületanud ennekõike Ameerika Ühendriigid. Kui võrrelda Ameerika Ühendriikide ja Euroopa kriisist taastumist, torkab silma rohkem kui kahekordne erinevus majanduskasvus. Ameerika Ühendriikide finantsüsteem on mitmekülgsem ning pankade kõrval on ettevõtete finantseerimisel oluline roll ka aktsia- ja võlakirjaturgudel. See kiirendab madalate intressimäärade ülekandumist ettevõtetele ja majapidamistele. Euroopas seevastu toimub võõrfinantseerimine valdavalt pankade kaudu. Kriisi mõjul halvenenud bilansside ning uute regulatsioonide koosmõjul oli pankade

võime uusi laenusid välja anda suhteliselt piiratud. Pangad on siiski kriisist toibumas. Küsitlusandmed (näiteks Euroopa Keskpanka pankade laenutegevuse uuring) näitavad, et viimase aasta jooksul on Euroopa pankade valmisolek laenu anda oluliselt paranenud, pigem kurdetakse vähese laenuõudluse üle. Seega – kui laenuõudlus kosub, panustavad madalad intressimäärad majanduskasvu senisest rohkem. Positiivselt panustavad kasvu ka Euroopa Keskpanka varaostuprogrammid, mis suurendavad rahapakkumist.

Üleilmset majanduskeskkonda kujundavad riskid on seotud toormete hindade võimaliku kõikumisega. Ülimadala rahapoliitiliste intressimäärade tingimustes on toormete hindade kõikumisel jooksvatele inflatsiooninäitajatele suurem mõju kui keskpankade tegevusel. Nii toormete hindasid kui ka üleilmset kaubandust ohustavad lisaks geopoliitilised riskid, mille realiseerumise oht püsib suur. Seejuures jääb Euroopa avatuks ka Venemaa-suunalise kaubavahetuse heitlikkusele, mis on tingitud nii Vene turu üldisest nõrkusest kui ka võimalikest lisasanktsioonidest.

EESTILE KUJUNEVA LÄHIAASTA SOODSAKS

Euroalale tervikuna ning sealhulgas ka Eestile kujunevad lähiaastad siiski küllaltki soodsaks, ennekõike tänu kasvu edendavatele madalatele intressimääradele. Tagasihoidlikud inflatsiooniootused võimaldavad toetada investeringuid soodsate intressitasemetega. Euroala konkurentsivõime suurendamisse panus-

tavad nii struktuurireformid kui mitmes riigis ka riigirahanduse usaldusväärsuse paranemine. Eksportijad võivad ilmselt ka euro nõrgenenud vahetuskursist. Nafta netoimportijana võivad euroala selgelt ka nafta hinna langusest. Inflatsiooni ületav palgakasv parandab ostujõudu. Kuni investeringud ja välisõudlus alles kosuvad, annavad märgatava panuse majanduskasvu tarbijad. Järk-järgult hakkab soodsate intresside toel suurenema ka investeerimisaktiivsus. Seetõttu võibki lähiaastatele mõeldes olla mõõdukalt optimistlik.

PEETER LUIKMEL

Eesti Panga ökonomist

▶ EUROOPA UUDISED

Ohtlik aine asbest

Asbesti on maailmas, ka Euroopas ja Eestis, laialdaselt. Seda leidub ehitusmaterjalides, kodumasinates, ka näiteks autopidurites ja termosudelitel sisepeindades. Ja eterniitkatuseid võib leida Eestis igal pool. Samas on see äärmiselt ohtlik aine.

Praegu on Euroopas asbesti kasutamine keelustatud. Asbesti keelustav direktiiv pärineb aastast 1999 ja pidi olema rakendatud aastaks 2005. Samas registreeritakse Maailma Terviseorganisatsiooni hinnangu kohaselt igal aastal ainuüksi ELis 20 000–30 000 asbestiga seotud haigusjuhtumit ning arvatakse, et asbestist põhjustatud mesoteliom põhjustab aastaks 2030 ELis rohkem kui 300 000 inimese surma. Hinnanguliselt sureb asbestiga seotud haigustesse kogu maailmas igal aastal 112 000 inimest. Mis tähendab, et asbest on Euroopas ja maailmas tõsine probleem. Sellele pöörab tähelepanu ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (EMSK). Käesolev kirjutus tuginebki EMSK omaalgatuslikul arvamusel „EL vabastamine asbestist“.

MILLES SEISNEB PROBLEEM?

Milles siis probleem seisneb, kui asbest on ELis keelustatud. Asi selles, et vaatamata keelustamisele, on asbesti ülemaailmse aastatoodang endiselt sama kõrgel tasemel. Asbestikaubandus ja selle materjali kasutamine on lihtsalt nihkunud tööstusriikidest areneva majandusega riikidesse. Ülemaailmse asbestikaubandusega kaasneb jõuline rahvusvaheline lobitöö. Ka Euroopa jätkab rahaliste investeeringute tegemist ülemaailmsesse asbestitööstusse. Euroopa jätkab ka asbesti ekspordimist, saates jäätmelaevu maailma teistesse osadesse. Ja vastupidi, laevad, mille transiitlastiks on asbest, maabuvad endiselt ELis ja kasutavad sinseid sadamarajatisi või ajutist ladustamist.

Tegelikkus on see, et asbesti üleeuroopaline keelustamine ja praegune turujärelevalve ei taga, et asbesti sisaldavaid tooteid Euroopa turule ei imporditaks. Lisaks on asbesti suures hulgas olemasolevates ehitistes. 2011. aasta uuringu kohaselt on märkimisväärne osa ELi olemasolevast hoonestatud keskkonnast üle 50 aasta

vana. Üle 40% elamutest on ehitatud enne 1960. aastat. Suur ehitusbuum toimus ka aastatel 1961–1990, mil peaaegu kõigis liikmesriikides kasvas eluruumide hulk rohkem kui kahekordseks ja asbesti kasutati laialdaselt. Nii, et keskkonnas on asbest täiesti olemas.

Õiguskeskkonnas on ELi tasandil olemas asbesti käsitlevate õigusaktide terviklik kogum, milles on sätestatud keelud, piirväärtused ja töötajate kaitse. Lisaks asbesti kasutamise ja turustamise keelule on kehtestatud piirväärtused ning konkreetse ELi direktiiviga reguleeritud töötajate tegevused, kusjuures ettevõtete sertifitseerimine ning teavitamine ja töötajate koolitus on kohustuslikud. Paraku on ELi sätted sageli väga üldised ning nende rakendamine ja nii tegelik elu kui õiguslik regulatsioon, liikmesriigiti erinev.

MÕNED NÄITED

Prantsusmaal tehti 15 miljoni sotsiaalamu seast kindlaks 3 miljonit hoonet, millel esines asbestiga seotud probleeme. Vajalike ümberehitustööde hinnangulised kulud on 15 miljardit eurot. Hinnangulised kulud ühe hoone kohta jäävad vahemikku 15 000–20 000 eurot. Ühendkuningriigis käib kampaania, et vabastada asbestist kõik koolid. Seal avastati kampaania käigus, et umbes 80% koolidest on ikka veel asbestiga saastunud. Üks kampaania korraldamise põhjustest on mesoteliomi sagenemine Ühendkuningriigi õpetajate seas. Leedus alustas põllumajandusministerium 2012. aastal asbestkatuste väljavahetamise programmi rakendamisega. Taotlejais on külaelanikud ja ühele projektile antava finantstoetuse maksimaalne summa ei või olla suurem kui 6000 LTL (1740 eurot). ELi ja riigi eelarvest toetatakse kuni 50% projekti abikõlblikest kogukuludest.

PUUDULIKUD TEADMISED

EMSK leiab, et üks peamistest asbestiga seotud probleemidest on teadmised ja nende puudumine. Paljud töötajad puutuvad oma töö käigus asbestiga kokku. Elukõige hooldus- ja saastusest puhanemise sektorites, kuid potentsiaalne võimalus kokkupuuteks on ka paljudel

(C) ALBERTOG33 | DREAMTIME.COM

teistel (katusepanijatel, elektrikutel, kütetepaigaldajatel, jäätmekäitlejatel, tööturvisehoidu ja tööohutuse koordineerijatel, tööinspektoritel jt). ELi õigusaktides on tööandjatele juba kehtestatud kohustus pakkuda kõigile töötajatele, kes puutuvad kokku või võivad kokku puutuda asbestiolmu või asbesti sisaldavate materjalidest tekkiva tolmuga, nõuetekohast koolitust. Ent koos mitmesuguste materjalide kasutuskeeluga on järk-järgult läinud kaduma teadmised sellest, millist ohtu need endast kujutavad, millised on nende omadused ja väljanägemine.

Kuigi paljud liikmesriigid on korraldanud koolituskursusi lammutustööde tegevatele töötajatele, ehitajatele, hoolustajatele ja teistele asbesti sisaldavaid materjale kõrvaldavate töötajatele, pole siiski veel piisavalt standardeid, mida rakendada kogu Euroopas. Teine EMSKle murettekitav valdkond on ehitusinsene-

nantskattega tegevuskava, mille eesmärk on kõrvaldada kõik seni veel olemasolevad asbestivarud. Sihiks on võetud kogu asbesti kõrvaldamine 2032. aasta lõpuks. Seda tegevuskava eeskujuks seades peaks Euroopa Liit julgustama liikmesriike käivitama konkreetseid tegevus- ja rakendus-kavasid eri tasanditel: kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul. Selles suhtes on väga oluline ka ELi ja liikmesriikide asbestialaste eeskirjade täielik jõustamine. Selle saavutamise tagamisel võib olla Euroopa tasandil tähtis roll kõrgemate tööinspektorite komiteel (SLIC) ning liikmesriikide tasandil tööinspeksioonidel. Ohutu kõrvaldamine sõltub suuresti kahe järgmise kategooria töötajate väljaõppest: need, kes töötavad spetsialiseerunud ettevõtetes, ja need, kes elukutse ja ameti tõttu puutuvad asbestiga kokku juhuslikult. EMSK palub veel komisjonilt, et see töötaks koostöös sotsiaalpartnerite ja muude oluliste sidusrühmadega välja asbestiga seotud riske ja asbesti sisaldavate materjalidega kokkupuutuvate töötajate asjakohast koolitusvajadust käsitlevad programmid ja teadlikkust suurendavad tegevused.

Lõpetuseks olgu öeldud, et näiteks 2013. aasta märtsis võttis Euroopa Parlament vastu samuti omaalgatusliku arvamuse, milles kirjeldas põhjalikult mitmesuguseid asbestiga seotud probleeme ja poliitikavaldkondi ning esitas 62 Euroopa ja liikmesriikide poliitikakujundajatele suunatud konkreetset nõudmist.

► Hinnanguliselt sureb asbestiga seotud haigustesse kogu maailmas igal aastal 112 000 inimest.

ride, arhitektide ja asbesti kõrvaldamisele mittespetsialiseerunud ettevõtete töötajate (eba)piisavad teadmised.

LAHENDUSED

EMSK kutsub Euroopa Komisjoni üles looma koostöös liikmesriikidega koostöörühma, et töötada välja miinimumnõuded kohustusliku asbestialase kvalifikatsiooni andmiseks ning väljastama asbestialaseid kvalifikatsioone nende elukutsete esindajate/töötajate koolitamiseks. Selle eesmärgiks peab olema kogu juba kasutatud asbesti ja asbesti sisaldavate

toodete kõrvaldamine. Tegevuskavad kuuluvad liikmesriikide vastutusalasse, kuid ELil peaks olema koordineeriv roll, et asbesti kõrvaldamise ja käitlemise tegevuskavasid välja töötada ja tutvustada. Need kavad peaksid hõlmama haridust ja teabevahetust, koolitusi, asbesti kõrvaldamise rahastamisprogramme, teadlikkuse suurendamist tegevuse kohta, mis on seotud asbesti ja asbesti sisaldavate toodete kõrvaldamisega (sh hoonetest), teavet ühiskondlike rajatiste ja endiste asbestitehaste asukohtade kohta, kehtivate õigusnormide tulemuslikkuse järelevalvet; ohustatud töötajate kokkupuute hindamist ja tervisekaitset.

Mitu ELi liikmesriiki on välja töötanud asbesti sisaldavate hoonete registrid. EMSK arvates tuleks teisi liikmesriike julgustada looma selliseid registreid. Täna on ainult Poola koostanud fi-

REET TEDER

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja
esindaja EMSKs

Ametireisil loeb iga sekund, sõit, kontakt

Estraveliga on Sinu käsutuses Eesti juhtiva reisibüroo pikaajalised kogemused, lai partneritevõrk ja parimad professionaalid.

Miks Estravel?

Mugav ja paindlik arveldamine!

Finantseerimine ja firmakrediit

Kus iganes, millal iganes, Estraveli reisiabi on alati Sinu jaoks olemas!

24/7 reisiabi

Hoiame kokku Sinu aega, raha ja närve!

Lepingulisel ärikliendil on eelised

Teenused ärikliendile

Oskame ja tahame aidata ka kõige keerulisemates küsimustes.

Personaalne reisikonsultant

Teadlik reisija on ettevõttele väärtus.

Koolitused reisitellijatele

Pidev ülevaade reisikuludest.

ExtraNet ärikliendi töölaud

Vaata meie uut veebilehte ning küsi lisa.
www.estravel.ee/ariklient

24/7 tasuta reisiabi 6 266 266
estravel@estravel.ee

ENERGIATÕHUSA E HITUSE ALANE NÕUSTAMINE TARTU ÜLIKOOLI ENERGIATÕHUSA EHITUSE TUUMIKLABORIST

Esimene Eestis sertifitseeritud passiivmaja Põlvas. Foto: OÜ Sense

Tartu Ülikooli (TÜ) energiatõhusa ehituse tuumiklabor pakub ettevõtetele hoone piirete soojuslähivuse modelleerimist. Labor on välja arendanud 2D lõplike elementide meetodil baseeruva detailse analüüsimetoodika, mille eeliseks on analüüsi kiirus ja täpsus.

Piirete liitekohtade soojuslähivuse (külmasildade) täpsel arvestamisel on hoonete energiatõhususe seisukohast järjest suurem roll. Uue toote vastu võiksid huvi tunda eelkõige standardseid lahendusi kasutavad maja- või majakomponentide tootjad, kes saavad oma sõlmi arhitektile või lõppkliendile koos täpsete soojuslähivuse andmetega kvaliteetsemalt esitleda. Aruanne koostatakse standardist EVS EN 10211 lähtuvalt ja on kasutatav kõikide Euroopa partnerite jaoks.

Samuti nõustab labor nii väikeseid kui suuri ettevõtteid olemasolevate tootmis- hoonete renoveerimisel ja uute ehitamisel, et saavutada suurim energiatõhusus ja hea sisekliima.

Labori teenusteks on:

- Dünaamiline hoonesimulatsioon, TR-NSYS, EnergyPlus.

- Päikesekütte- ja PV süsteemide simulatsioon.
- Hoone energibilansi arvutused ja vajaduse/tootmise optimeerimine.
- Soojusliku mugavuse analüüs, standard EN 15251.
- Insolatsioonianalüüs.
- Õhuvoolude modelleerimine, loomuliku ventilatsiooni analüüs.
- Hoone energiavajaduse ja sisekliima seire.
- Projektide nõustamine.

PASSIIVMAJA ON ENNAST TÕESTANUD KA EESTI KLIIMAS

Energiatõhusatest hoonetest on räägitud palju, kuid tõendusmaterjali selle kohta, kas Eesti kliimas see ennast ka ära tasub on vähe. TÜ energiatõhusa ehituse labor on andurite abil kaks aastat viieminutistele intervallidega jälginud 280-ruutmeetrisel elumaja energiatõhusust ja keskkonnamõju. Järeldus: maasoojuspumba, päikeseenergia kollektorite ja päikesepaneelidega ning maksimaalselt sooja pidava karbiga maja, mis päikesepaneelidega toodetud elektrit ka elektrilevi võrku müüs, tähendas omanikule esimesel kasutusaas-

Riigihanketeated

IKT

Norras hangitakse aerokaardistusteenuseid (pilootprojektina ka digitaalkaardistusteenuseid) ca. 40 000 km²-le.

Tähtaeg inglise või norrakeelsete pakkumiste esitamiseks 30.03.2015. Kood 44

NATO hanketeade digitaalsete andmete pikaajalise säilitusteenuste ostmise kohta.

Tähtaeg 13.04.2015. Kood 45

Masinate ja seadmed

Norras hangitakse raudteede ekskavaator.

Tähtaeg 31.03.2015. Kood 46

Eestis hangitakse nõudepesuliin ja jäätmepress.

Tähtaeg 31.03.2015. Kood 47

Leedus hangitakse mõõteriistu (laboratoorseid seadmete tarne ja paigaldamine).

Tähtaeg 13.04.2015. Kood 48

Norras hangitakse paagutusseadmele metalli (prototüüpide valmistamise teenused).

Tähtaeg 31.03.2015. Kood 49

Ehitus, remont ja materjalid

Norras hangitakse kvartsist kiltkivimit erinevaks ehituskivimiks (*quartz slate for facade, internal blending, coating the roof*).

Tähtaeg 09.04.2015. Kood 50

Rootsis hangitakse laevade remondi ja hooldusteenuseid.

Tähtaeg 31.03.2015. Kood 51

Rootsis hangitakse värvimistöid, katusevärvimistöid, seinakatmis- ja tapeetimistöid.

Tähtaeg 31.03.2015. Kood 52

Muud tarned

Norras hangitakse piimatooteteid, värsket apelsini- ja õunamahla (külmpakis säilitatavat) ja jääteed.

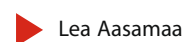
Tähtaeg 08.04.2015. Kood 53

Norras hangitakse mänguasju-, mööblit- ja sisustust lasteaedadele ja spordivahendeid.

Tähtaeg 26.03.2015. Kood 54

VÕTA ÜHENDUST

Lea Aasamaa

Tel: 604 0081

E-post: lea@koda.ee

Riigihanketeated

Leedus hangitakse vormirietuse juurde käivaid jalanõusid.

Tähtaeg 01.04.2015. Kood 55

Taanis hangitakse sise- ja välisotstarbelisi mänguasju.

Tähtaeg 04.05.2015. Kood 56

NATO hangib erinevates kliimatingimustes kasutatavaid portatiivseid katte- või ületussildu nii isikute kui autode tarbeks (*hard surfaces to provide clean and firm protective crossing points*), et kergelt ületada juhtmeid, torusid jms infrastruktuuri NATO operatsioonide erinevates sihtkohtades.

Osalustaotluste esitamise tähtaeg 23.03.2015. Kood 57

ERINEVAD TEENUSED JA KONSULTATSIOON
Leedus hangitakse teostatavusuuring, nõuandeteenuseid, analüüse.

Tähtaeg 07.04.2015. Kood 58

Rootsis hangitakse metsandusteenuseid.

Tähtaeg 10.04.2015. Kood 59

Rootsis hangitakse lasti käitlemis- ja hoiuteenused, maanteetransporditeenuseid.

Tähtaeg 08.04.2015. Kood 60

Tallinnas hangitakse linnaosa heakorra- ja haljastustööde teostamine.

Tähtaeg 08.04.2015. Kood 61

Eestis hangitakse kommunikatsiooniks vajalike uuringute läbiviimine aastatel 2015–2017.

Tähtaeg 02.04.2015. Kood 62

NATO hangib meditsiinilisi nõustamisteenuseid ja vaktsineerimist.

Tähtaeg osalustaotluste esitamiseks 18.03.2015. Kood 63

Soomes hangitakse prügilala hooldusteenuseid.

Tähtaeg 01.04.2015. Kood 64

Soomes hangitakse trükiteenuseid.

Tähtaeg 07.04.2015. Kood 65

Läti (Riia) hangib hindamise nõustamisteenuseid.

Tähtaeg 13.04.2015. Kood 66

Leedus hangitakse naatriumhüpoklorit.

Tähtaeg 10.04.2015. Kood 67

tal energiakulutusi suurusjärgus 1,1 eurot ruutmeetrile (kokku 309 € aastas). Samuti ei emiteerinud hoone peaaegu üldse süsinikdioksiidi.

Eesti jaoks on ühe hoone selline energiatõhusus esmakordne, mis tõestab, et passiivmaja on võimalik ehitada ka meie kliimas.

TOOTMISHOONETE ENERGIATÕHUSUS JA SISEKLIIMA

Tootmishoonetel töötlevas tööstuses ja põllumajandussektoris, kus on palju katusepinda, on hea võimalus kasutada ära päikesekütte lahendusi tootmise energiaga varustamiseks just omatarbeks mitte niivõrd võrku tagasimüümiseks. Olgu selleks siis näiteks pagaritööstused, kus on vaja palju eelsoojendatud vett, piima- ja juustutööstused või siis teised töötleva tööstuse hooned, kus on võimalik saavutada meie kliimas ca. 30% energia kokkuhoid kasutades päikesekütte lahendusi.

Suureks probleemiks paljude tootmishoonete puhul on hoone sisekliima. Talvel liiga külm ja suvel liiga palav (põhjus võib olla näiteks selles, et hoones olevad

► **Eesti jaoks on ühe hoone selline energiatõhusus esmakordne, mis tõestab, et passiivmaja on võimalik ehitada ka meie kliimas.**

tootmisseadmed eraldavad hulgaliselt soojust, hoonesse sisenev päikesekiirguse hulk, akende paigutus jne). Ka selliste probleemide lahendamisel saab energiatõhusa ehituse tuumiklabor abiks olla olemasolevate hoonete rekonstrueerimisel ja uute hoonete ehitamisel. Hoolikalt läbimõeldud ehitusprojekt tagab suure energia kokkuhoiu tulevikus.

TOETUSVÕIMALUSED UUTE LAHENDUSTE KASUTUSELEVÕTMISEKS

Seda juttu lugedes tekib ettevõtjal kindlasti küsimus, kust saab rohkem teavet energiatõhusa ehituse tuumiklabori teenuste kohta ja palju see kõik maksab? Väga head võimalust ettevõtete ja TÜ energiatõhusa ehituse tuumiklabori koostööks pakub Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) innovatsiooniosaku toetusmeede. Uute

energiasäästlike lahenduste kasutuselevõttu toetamises toetab ka Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (PRIA) läbi oma erinevate toetusmeetmete (Vaata ka: www.pria.ee).

EAS INNOVATSIOONIOSAKUTE TOETUSMEEDE

Innovatsiooniosak on EASi pakutav toetusmeede ettevõtetele, kellel on tekkinud arengutakistus, mille lahendamisele saab kaasa aidata teadus- ja arendusasutus, sh TÜ. Soodustamiseks selliseid kontakte, pakutakse väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele võimalust taotleda 80% toetust arengutakistuse ületamiseks kuni 4000 euro ulatuses, millele lisandub 20% omafinantseering. Toetust saab taotleda väike- või keskmise suurusega ettevõtte, kel pole eelnenud aasta jooksul olnud lepingulist sidet TÜga. Innovatsiooniosaku abil saab ettevõtja koostöös ülikooli katselaboritega uurida innovaatilisi lahendusi, katsetada uusi materjale, koguda teadmisi uute tehnoloogiate kohta, viia läbi tootearendusprojekte jpm. Täiendavat infot innovatsiooniosaku meetme ja tingimuste kohta EASi kodulehel.

Täiendavat infot TÜ energiatõhusa ehituse tuumiklabori kohta: www.tuit.ut.ee/et/energiatõhusa-ehituse-tuumiklabor

Tartu Ülikooli Tehnoloogiainstituut nõustab ja aitab koostööpartneritel ettevalmistada projektitaotlusi toetuse taotlemiseks. Huvi korral võta julgelt ühendust!

VAHUR VALDNA

Arendusprojektide juht

TÜ Tehnoloogiainstituut

Tel 5698 1612

e-post: vahur.valdna@ut.ee

VÕTA ÜHENDUST

► **Lea Aasamaa**
Tel: 604 0081
E-post: lea@koda.ee

Koostööpakkumised

HANNOVER MESSE 2015: MESS JA TEHNOLOOGIAKOOSTÖÖ KONTAKTKOHTUMISED

14.-16. aprillil Hannoveris Saksamaal

Hannoveri mess toob igal aastal kokku kogu maailma tööstusliku tipp tehnoloogia, materjalid ja tooteid ning annab ideaalse ülevaate viimastest tööstusuudistest ja innovatsioonist.

Kontaktkohtumiste üritus on hea koht, kus luua kommertskoostöö sidemeid või panna alus teadus- ja tehnoloogiaalaseks koostööks.

Osalemine kontaktkohtumise üritusel: 89 eurot.

Tähtaeg registreerimiseks: 30.03.2015.

Lisainfo ja registreerimine:

www.technologycooperationdays.com

WIKICOMMONS

Lisainfo ja registreerimine:

Lea Aasamaa
E-post: lea@koda.ee

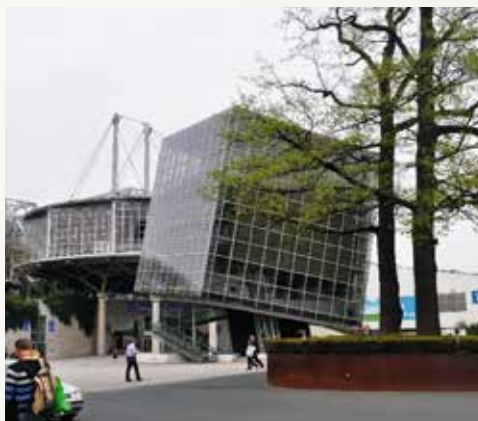
CONHIT 2015: TERVISHOIUALASE IT MESS JA KONTAKTKOHTUMISED

15.-16. aprillil Berliinis Saksamaal

Ettevõtjaid oodatakse tervishoiu IT-valdkonna tippsündmusele Euroopas, kus lisaks populaarsele messile on võimalik võtta osa kontaktkohtumiste üritusest. Kontaktkohtumise üritusele on oodatud ettevõtjad, kel on huvi leida nii uusi ärikontakte kui partnereid R&D projektides.

Kaasatud valdkonnad:

- erinevad meditsiinivaldkonna IT-lahendused;
- tarkvaralahendused haiglates jt hoolekandeesutustes;
- riistvara ja IT infrastruktuur;
- meditsiinitehnoloogia;
- kommunikatsioonilahendused.

WIKICOMMONS

Lisainfo ja registreerimine kuni 12.04.2015:

www.b2match.eu/conhit2015

Osalemine: tasuta

Suurbritannia toiduainetööstuse spetsialist pakub toiduainesektori ettevõtetele turuanalüüsi ja tootarenduse teenuseid Suurbritannia turule sisenemiseks.

Kood: BOUK20131030002

Suurbritannia keemiliste toodete tootja on töötanud välja uue pinnadesinfitseerimisvahendi, ettevõtte otsib keemiatööstusettevõtet, kes segab vajalikud pulbrid ja pakendab toodet. Toote pakend e kotike peab lahustuma soojas vees. **Kood: BRUK20141007003**

Hispaania külmpressitud oliiviõli tootja otsib edasimüüjat või agenti.

Kood: BOES20131205001

Taani ettevõtte otsib taaskasutatud, kootud polüpropüleenkangast kottide tootjat, kes saab õmmelda integreeritud sanga, elastik-paela või kummiga ning plastkonksuga koti. **Kood: BRDK20150203001**

Suurbritannia ekspordiettevõtte on spetsialiseerunud eksklusiivbrändi kujundamisele ning toidu ja tarbekaupade levitamisele, otsib koostööpartnerit Suurbritannia kaubamärkide hulgemüügiks kohalikul turul. Ettevõtte teeb koostööd *premium* brändide omanikega, kuhu kuuluvad tunnustatud söögid, joogid ja hügieenitarbed kaubamärgid (nt suupisted, beebitoit, koogid, küpsised, piimarasvavõided, maiustused, mahlad, tee, nahahooldustooted).

Kood: BOUK20150120002

Portugali värsked ja külmutatud kala turustamisega tegelev ettevõtte otsib uusi külmutatud või värsked kala ja mereandide tarnijaid.

Kood: BRPT20140106001

India meestesärkide tootmisele spetsialiseerunud ettevõtte otsib turustajat või agenti.

Kood: BOIN20140725001

Sloveenia toiduõlide tootmise ja turustamisega tegelev ettevõtte otsib kõrgkvaliteetsete seemnete ja pähklike tarnijaid. Ettevõtte on eelkõige huvitatud tumerohelise kõrvitsa seemnetest. **Kood: BRSI20150130001**

Portugali Madeira traditsiooniliste kondiitritoodete ja maituste tootja (suhkruroosiirupi kook, suhkruroosiirupi leib, apteegitilli-, eukalüpti-, grenadilli-, banaan-, kirs- ja kastanikommid ning käsitöökommid) otsib edasimüüjat.

Kood: BOPT20141212000

>>>

KOOSTÖÖPAKKUMISTE
KONTAKTIDE INFO:

Aleksandra Kriventsova

Tel: 604 0082

E-post: Aleksandra@koda.ee

Koostööpakkumised

Suurbritannia beebitarvete tootja, otsib turustajat innovaatilise lutipudeli jaoks.
Kood: BOUK20141104005.

Suurbritannia geograafilise informatsiooni tarkvaraarendaja, otsib edasimüüjat Euroopast nii ruumilise infosüsteemi programmi jaoks, mis on mõeldud nii avaliku kui erasektori tarbeks.
Kood: BOUK20150109002

Poola 3-D DIY (*Do It Yourself*) printerite tootja otsib edasimüüjaid Euroopast.
Kood: BOPL20140203001

India tootmisgrupp otsib koostööpartnereid ühissete-võtluseks tootmislepingu alusel *high-tech* kaitsevarustuse ja kaitsevarustustarvikute tootmiseks.
Kood: BRIN20141105001

Poola IT-firma otsib müügiesindajat avaliku ja erasektori jaoks välja töötatud veebipõhise tellimiste programmi jaoks.
Kood: BOPL20131120004

Hispaania tööstussõidukite (nt puksiirautod, kallurid jne) hoolduse ja müügiga tegelev ettevõtte pakub tööstussõidukite tootjatele ning autotarvikute ja auto-varuosade tootjatele kaubandusvahendaja teenuseid.
Kood: BRES20131126001

Tšehhi riipoolide tootja otsib edasimüüjat või agentti.
Kood: BOCZ20141201001

Rootsi on töötanud välja pindade ja käte desinfitseerimiseks mõeldud alkoholivaba vahendi ning otsib oma tootele edasimüüjat.
Kood: BOSE20141210006

Egiptuse kodutekstiilide ja rõivaste (rätikud, hommikumantlid, voodipesu ja voodikatted jne) ekspordimisele spetsialiseerunud ettevõtte otsib vahendajat, hulgimüüjaid, agentti.
Kood: BOEG20131118001

Suurbritannia eksklusiivse poiste rõivabrändi tootja otsib edasimüüjat Euroopas.
Kood: BOUK20140122002

Suurbritannia geotehniliste ja geokeskkonna teenuste osutamiseks tegelev ettevõtte, kellel on kogemus prüügigaasi ja heitvee käitluses, otsib keskmise suurusega ehitusettevõtet ambitsioonikamate projektide elluviimiseks jäätme käitlussektoris.
Kood: 20130529039 BR

Brasiilia toiduainete turustamisele spetsialiseerunud ettevõtte otsib järgmiste toiduainete tarnijaid: võrtsid, piimatooted ja juustud, erinevad singid ka suitsusink, seened, tuunikala, oliivid ja oliivõli, päikesekuivatatud tomatid.
Kood: BRBR20140923001

KOOSTÖÖPAKKUMISTE
KONTAKTIDE INFO:

▶ Aleksandra Kriventsova
Tel: 604 0082
E-post: Aleksandra@koda.ee

RESTA 2015: EHITUSVALDKONNA MESS JA KONTAKTKOHTUMISED

23. aprillil Vilniuses Leedus

Olete oodatud osalema Balti riikide suurimale ehituse- ja renoveerimisvaldkonna messile, mille haare puudutab samuti intelligentseid kodu-süsteeme, kinnisvara ja linnaarengut, maastikudisaini ja -hooldust, viimistlusmaterjale ja seonduvaid tooteid, põrandaid, treppe, ventilatsiooni ja kütet, veevarustust ja kanalisatsiooni, elektriinstallatsioone ja eramute piirkondade arendamist.

Populaarne mess toimub juba 22. korda, kontaktkohtumiste üritus viiendat korda.

Registreerumise tähtaeg 09.04.2015.

Osalemine kontaktkohtumiste üritusel on tasuta ja kohtumistel osalejatele on saadaval tasuta messipääse.

▶ Lisainfo ja registreerimine:
www.b2match.eu/resta2015

TECHTEXTIL 2015: MESS JA KONTAKTKOHTUMISED

4. mail Frankfurtis Saksamaal

Techtextil messi korraldatakse iga kahe aasta tagant ning see on juhtivaid rahvusvahelisi tehniliste tekstiilide ja lausriide messe, kus iga kord osaleb kasvav hulk stande ja külastajaid. Kontaktkohtumiste üritusele on oodatud tehniliste tekstiilide ja nende rakenduste tootjad, tarnijad, edasimüüjad, samuti teadusasutused ja ülikoolid, klastrid, teenusepakkujad, kes on huvitatud looma uusi kontakte ja sõlmima uusi valdkondlikke koostöösidemeid.

Messi ja kontaktkohtumise ürituse märksõnad on kiud, lõngad, riie, võrgud, punumine, kootud kangad, lausriie, kaetud tekstiilid, funktsionaalse riietuse tekstiil, komposiidid, kaasaegsed materjalid, tehnoloogia ja protsessid, teadus- ja arendustöö.

Tähtaeg registreerumiseks 01.05.2015

▶ Lisainfo ja registreerimine:
www.b2match.eu/techtextil2015

AUTOPROMOTEC 2015: AUTOTÖÖSTUSE MESS JA KONTAKTKOHTUMISED

20.-24. mail Bolognas Itaalias

AUTOPROMOTEC on rahvusvaheline autotööstuse seadmete, tehnikate ning järelturu toodete keskenduv mess ja kontaktkohtumiste üritus, kuhu on oodatud huvitatud ettevõtted ja muud organisatsioonid autotööstuse, jaemüügi kui autode hooldusteenuseid pakkuvatest valdkondadest (sh varuosad, kummid, mootorite remont, elektritööd jm).

Möödunud aastal osales messil enam kui 1500 kohalikku ja välisriikide standisti.

Osalemine kontaktkohtumiste üritusel on tasuta

▶ Lisainfo ja registreerimine:
b2match.eu/autopromotec2015

HOMNE EESTI ÄRIKESKKOND SÕLTUB RESERVVÄELASTE TÄNASEST TEGEVUSEST.

TOETA OMA RESERVVÄELASE OSALUST
ÕPPEKOGUNEMISEL, SEST TUGEV RESERVARMEE
TAGAB EESTI ISESEISVUSE JA VABA ETTEVÕTLUSE.

EESTI KAITSEVÄGI

LISAINFO: WWW.MIL.EE/SIIL

Suurõppus Siil 2015 – kas tõesti iga okas loeb?

4.–15. maini toimub erinevates asukohades Kaitseväge suurõppus Siil 2015. Õppuse eesmärgiks on esmakordselt täies ulatuses (sh nii isikkoosseis kui varustus ja varud) formeerida kaitseväge 1. jalaväebrigaad, mis on Eesti kaitseväge peamine manööverüksus ja löögijõud. Õppusele on planeeritud osalema kokku ligi 13 000 osalejat, mille moodustavad reservväelased, ajateenijad, tegevväelased, ametnikud, kaitseliitlased ja liitlaste sõjaväelased. Õppuse edukas läbiviimine nõuab panustamist ja tunnustamist osalejate kõrval ka nende peredelt, tööandjatel ja teistelt Eesti ühiskonna osapooltelt.

Reservväelased ehk kodanikud, kes õppusele tulles jätavad ajutiselt maha oma igapäevase töö ja pere, moodustavad õppuse osalejaskonnast üle poole ehk ligi 7000. See on erakordne mastap ühe õppuse jaoks, sest siiani on kaitseväge kutsunud õppekogunemistele kuni 6500 reservväelast aastas.

Eestis saab läbi ajateenistuse sõjalise väljaõppe ja eriala igal aastal ca. 3500 kodanikku. Oskuste säilitamiseks ja arendamiseks kutsutakse väljaõppe saanud (ehk ajateenistuse läbinuid) süsteemselt kordusõppustele ehk õppekogunemistele, mis võivad kesta mõnest päevast mitme nädalani.

Võrreldes varasemate reservväelaste õppustega pööratakse sellel korral märkimisväärselt rohkem tähelepanu reservist välja kutsutud isikute formeerimisele (sõja olukorras võrduks mobiliseerimisega) ning brigaadi täiemahulise juhtimise-opeerimise harjutamisele. Lisaks viiakse läbi mitmeid harjumuspäraseid protseduure ja harjutusi – lahinglaskmised, mitmesu-

gused manöövrid, kokkutöötamine liitlastega jms. Tegevused viiakse läbi nii kaitseväge harjutusaladel kui ka avalikus ruumis igapäevase elu keskel (ehk tingimustes kus asuks lahinguväli tegelikus sõjas).

SIIL LOOB LISAVÄÄRTUST

Lisaks suurenenud võimalustele sõjalistes harjutustes, loob Siil 2015 lisaväärtust ka mitmel teisel suunal. Näiteks on kaitseväge esmakordselt kaasanud reservarmee konteksti tsiviilühiskonna kui terviku. Siili reklaamid on üleval piiripunktides (lennujaam, sadam), aga ka kinodes ja ajakirjades ning selle kohta saavad infot nii sihtgrupp ja nende lähedased kui ka muu elanikkond ja Eesti külalised. Selline kommunikatsioon loob laiapõhjalist riigikaitset toetava kuvandi, et Siil ongi terve riigi asi. Varasemalt oli kordusõppustest teavitamine jäetud suuresti isikute vastutusele, keda õppekogunemistele kutsuti – tema pidi selgitama tööandjale ja lähedastele miks-kuhu-milleks ta kaheks nädalaks lahku. Uus kohtlemine annab aluse eeldada, et õppekogunemistele tuleb kohale rohkem kutsutuid ning sõjalised eesmärgid saavad täidetud ja oleme senisest paremini kaitstud.

TÖÖANDJA SUHTUMISEST SÕLTUB PALJU

Samas arenguruumi veel on, sest tööandjat kõnetavat infot ei ole avalikku ruumi piisavalt jagatud. Tööandja suhtumisest aga sõltub nii mõnegi õppusele kutsutud isiku otsus osaleda või mitte. Pea kõikidel ametikohtadel, kuhu reservis olevaid isikuid kaasatakse, saab trennida meeskonnatööd, kommunikatsiooni, juh-

timist-allumist, planeerimist-otsustamist, omandada tehnilisi oskusi, arendada füüsilist jpt. Teisisõnu on üksikosaletasandil tegemist unikaalse täiendkoolitusega. Sarnase arengupotentsiaaliga koolituse mujalt nii lihtsalt ei leia, sest akadeemilised õppeasutused või muud koolitajad neid kogemusi sellises kombinatsioonis tervikvarana ei paku. Samas on valdavas osas töökuulutustes nõutud just nende samade oskuste olemasolu. Õppekogunemistel arendatakse osalejaid nendes valdkondades tasuta, tööandjal tuleb vaid isik vajalikuks perioodiks töökohalt ajutiselt vabastata (peatada töösuhe).

Mitmed ettevõtted on seda mitmeoolselt kasuliku võimalust juba tajunud ning teinud otsuseid, mis võimendavad õppekogunemiste kasutegurit veelgi. Tallinna Lennujaam ASi juhtkond võttis mullu oktoobris vastu otsuse hüvitada oma töötajatele palgavahe, mis tekib õppekogunemistel osalemise tõttu. Ligi 2600 töötajaga ettevõtte G4S AS tegi Eesti 97. sünnipäeva eel otsuse säilitada töötajatele õppekogunemiste ajaks keskmine sissetulek ning täiendavalt julgustab töötajaid liituma kaitseliiduga.

Siiski on tööandjate suhtumine õp-

KAITSEVÄE KEIVADTORM 2014 GALERIIL. FOTOD: EPER KAAR

► Mitmed ettevõtted on seda mitmepoolselt kasulikku võimalust juba tajunud ning teinud otsuseid, mis võimendavad õppekogunemiste kasutegurit veelgi.

pekogunemistesse siiani vähe uuritud valdkond. Juhul kui teie ettevõtte või teile teada olev ettevõtte on osutanud oma reservväelastest töötajatele toetust õppustel osalemiseks (nt rahaline toetus, vabad päevad jms), siis sellistest positiivsetest tegudest võiks informeerida Eesti Reservohvitseride Kogu (EROK, www.erok.ee, info@erok.ee). EROK koondab ligi 350 aktiivset ohvitseri aastmes reservväelast, kes on valdavalt juhi ja eksperdi taustaga ning kes seisavad reservväelaste huvide eest.

Kaitsevägi on tulnud Siili ettevalmistamise ja korraldamisega Eesti tsiviilühis-

konnale oluliselt lähemale, kui ta on seda olnud-teinud õppuste puhul varasemalt. Jääb vaid loota, et vastaspool käitub samaväärselt ning õppusest kujuneb edukas musternäidis edaspidiseks koostegutsemiseks ja kindlustundeks. Suurõppus Siil 2015 lõpeb mahuka lõpurivistusega 13. mail Tapal ja sinna on oodatud kõik huvilised oma kaasmaalasi, kaasvõitlejaid, kolleege, pereliikmeid ja sõpru tervitama. Iga okas tööpoolest loeb!

Leitnant

KUNO PEEKEROK peasekretär
kuno@erok.ee

INTELLEKTUAALOMAND

Ettevõtjad võiksid intellektuaalomandist rohkem teada

Eestis on intellektuaalomandi alane teadlikkus kohati madal ning tihti ei teata, miks ja kuidas oma intellektuaalset kapitali kaitsta. Kaks aastat tagasi löid majandus- ja kommunikatsiooniministerium ning Eesti Kaubandus-Tööstuskoda Eesti Intellektuaalomandi ja Tehnoloogi-asiirde Keskuse (EITK). Räägime lähemalt direktori Marius Kuningaga keskuse tegemistest ning sellest, kuidas see ettevõtjatele saab abiks olla.

MIDA PEIDAB ENDAS INTELLEKTUAALOMANDI MÕISTE?

Intellektuaalomand on juba oma loomult lai valdkond, kuhu alla liigituvad mitmed erinevad loojate õigused. Lihtsustatud kujul võime öelda, et intellektuaalomandina mõistame õigust vaimse töö tulemile. Intellektuaalomand jaguneb kaheks: autoriõigus ja sellega kaasnevad õigused ning tööstusomand ja sellest tulenevad õigused. Tööstusomandi alla kuuluvad leiutised, tööstusdisain, kaubamärgid, geograafilised tähised ja ärisaladused.

MIKS PEAKS ETTEVÕTJA OMA KAUBAMÄRKI KAITSMA?

Kaubamärgil on tänapäeva ettevõtlusmaastikul hindamatu väärtus. Tarbijad teevad oma valikuid aina enam kaubamärkide põhjal. Kaubamärk on tarbija jaoks otsekuul kvaliteedi garantii. Samal ajal aga kopeeritakse usinalt edukaid töömudeleid, mis tähendab ka tihtilugu peaaegu identse kaubamärgiga välja tulemist. Kui ettevõtja on varasemalt oma kaubamärgi kaitsnud, saab sellist tegevust takistada. Kui aga varasemalt on see tegemata jäetud, võivad tagajärjed kurvad olla. Nõnda võibki väiksemahulisest investeeringust loobumine ettevõtte kasvufaasis tuua kaasa hiljem olukorra, kus turuliidri positsioon kaob kümnete sarnaseid kaubamärke kasutavate konkurentide surve all.

MIS PROBLEEMID ON SELLES VALLAS KÕIGE LEVINUMAD?

Kõige suurem probleem seisneb selles, et ei kujutata ette, mida intellektuaalomand

tähendab ja miks peaks oma kaubamärki või leiutist üldse kaitsma. Eriti oluline on see eksporditavate toodete ja teenuste puhul. Samas on kaubamärgi ja tehnoloogiliste lahenduste kaitsmine väljaspool Eestit kulukas. Seda ei hoomata. Kui ettevõttel on lisandväärtus ja on teada, kus seda turustada, siis tasuks oma toode neis riikides ära kaitsta. See aitab ära hoida hilisemaid probleeme. Teisalt ei ole ka ettevõtjal toote arendamise faasis veel selget arusaama, kuhu ja kuidas soovitakse minna.

EITK juurde võib pöörduda kõigis intellektuaalomandi valdkonna küsimustes, kaasa arvatud tehnoloogiapiire.

TOOGE PALUN MÕNINGAID NÄITEID, KUS OLETE SAANUD ETTEVÕTJALE ABIKS OLLA?

Igapäevaselt aitame Eesti ettevõtjaid eeskätt autoriõigusi, kaubamärke ja leiutisi puudutavates küsimustes. Viimasel ajal on lisandunud ärisaladuste kaitse teema. Kuna tegemist on valdkonnaga, mille tähtsus aina kasvab, siis pööratakse sellele aina suuremat tähelepanu.

Enamikul juhtudest aitame me ettevõtjaid enne kaubamärgi või leiutise registreerimist ning meie abi seisnebki eeskätt selles, et aitame kontrollida, kas nt analoogne kaubamärk on turul juba olemas või on tehniline lahendus uudne.

Samuti on meie poole pöördutud ka konkreetsete probleemidega, kui ettevõttel on kahtlus, et tema õigusi on rikutud. Sellistel juhtudel oleme aidanud tuvastada rikkumise ulatuse. Paraku on aga tagantjärele halvasti kaitstud intellektuaalomandiga seotud õigusi tunduvalt keerulisem kaitsta ja enamasti tuleb lahendus otsida kohtust.

KUST ETTEVÕTJA INTELLEKTUAALOMANDI KOHTA KÕIGE KIIREMINI INFOT SAAB?

Avasime eelmisel aastal kaks uut portaali: autor.ee ja intellektuaalomand.ee. Lisaks andsime välja õppematerjali intellektuaalomandist.

Intellektuaalomand.ee

Kui teil on viimasel ajal tekkinud küsimusi oma intellektuaalomandi kaitsmise ja juhtimise kohta, siis nüüdsest leiata neile ning kõigile teistele sarnastele küsimustele vastuse portaalist intellektuaalomand.ee. Siin on lahti seletatud erinevad intellektuaalomandi valdkonnad alates ärisaladustest kuni tööstusdisainini. Lisaks sellele leiata siit juhised selle kohta, kuidas enda intellektuaalomandit Eestis turustada ja kaitsta. Juhul, kui antud valdkond tekitab suuremat huvi siis leiab uuest portaalist ka kamaluga tasuta õppematerjale.

autor.ee

Ajal, mil autoriõiguste küsimused muutuvad ettevõtluses aina tähtsamaks, tuleb ettevõtjatele appi uus portaali autor.ee. Siit saate ülevaate autoriõiguste rakendamisest Eestis, nende piirangutest ning võimalustest. Lisaks eelnevale on võimalik läbi portaali esitada küsimusi autoriõiguste ekspertidele ning tutvuda levinumate probleemide lahendustega. Autor.ee portaali on täieliku mobiiltoega, mis annab kiire ligipääsu vajalikule infole ning meeldiva kasutajakogemuse

MILLEGA EITK VEEL TEGELEB?

Peamiselt nõustame ettevõtjaid intellektuaalomandi valdkonnas, koolitame neid ning auditeerime ja teeme vastavaid uuringuid. Lisaks osaleme mitmetest rahvusvahelistes projektides ning korraldame ka välisviite.

Rahvusvaheline koostöö on seotud erinevate võrgustike ja rahvusvaheliste organisatsioonidega. Meil on head suhted Maailma Intellektuaalomandi Organisatsiooni (WIPO), Siseturu Harmoniseerimise Ameti (OHIM) ja Euroopa Patendiametiga. Lisaks sellele oleme läbi viinud nõustamisprojekte Kesk-Aasias, Kaukaasias ja Balkanil. Eriti suurt huvi on näidanud üles Tadžikistan ja Kõrgõzstan. Pakume intellektuaalomandi alaseid konsultatsioone sealsele avalikule sektorile. Nendes riikides on suur puudus Euroopa

EITK direktor Marius Kuningas ja Kõrgõzstani sihtasutuse Innovation and Technology direktor Almazbek Karakojev

► Kaubamärgil on tänapäeva ettevõtlusmaastikul hindamatu väärtus. Tarbijad teevad oma valikuid aina enam kaubamärkide põhjal. Kaubamärk on tarbija jaoks otsekuival kvaliteedi garantii

Liidu alasest teabest ning ka ettevõtluse ja innovatsiooni tugistruktuur on puudulik. Huvi meie kogemuse vastu on suur. Viime sinna oma teadmist ja jagame oma ELi kogemust. Nad on hetkel samas ajajärgus, kui oli Eesti 20 aastat tagasi. Eesti mõistab neid piirkondi palju paremini, sest nõu-

kogude aja pärand mängib väga suurt rolli. Samuti on oluline vene keele roll.

MIS SUUNAS INTELEKTUAALOMANDI VALDKOND EESTIS ARENEB?

Eesti intellektuaalomandi valdkond areneb sarnaselt selle valdkonnaga kogu Euroopas. Üha rohkem otsitakse kaitset läbi selliste meetmete, mis tagavad toodetele ja teenustele kiire kaitse.

Turusituatsioon muutub kiiresti ja seega peab ka olema võimalik oma tooteid ja teenuseid kiiresti kaitsta. Kui vaadata viimaste aastate arenguid, siis on selgelt näha Eesti ettevõtete üha vähenevat huvi patendikaitse vastu nii Eestis, kui ka väljaspool. Kui võrrelda nt aastat 2010, mil

Eesti ettevõtted taotlesid läbi ajaloo kõige enam kaitset oma leiutistele, siis eelmisel ja üle-eelmisel aastal oli see suurusjärgu ligi neli korda väiksem. Seda kinnitab ka viimase 10 aasta kohtulahendite statistika, kus on valdavaks (üle 90%) kaubamärke, autoriõigusi ja ärisaladusi puudutavad juhtumid.

Küsis

MAARJA LOORENTS

Kommunikatsioonijuht

▶ VÄLISSUHTED

Kas Türgi on ikka kaugel, suur ja teistsugune?

Kui ma 15 aastat tagasi Eestis käima hakkasin, kirjeldasid kõik, kellega ma rääkisin, Türgit kaugel, suure ja teistsugusena. Sellest ajast alates olen oma ärituttavatega Eestis arutanud, kas see on ikka õige viis Türgi kirjeldamiseks? Ja kui see nii on, siis kuidas Türgis äritegemine käib?

Peale seda, kui Euroopa parimaks lennufirmaks valitud Turkish Airlines Istanbuli ja Tallinna vahel otselende alustas, ei tundu Türgi enam sugugi nii kaugel. Lend võtab vaid 2 tundi ja 45 minutit ning tegelikult on Istanbul Tallinnale lähemal kui Pariis, London, Barcelona või Ateena. Loomulikult võimaldab selline otseühendus jõuda palju lihtsamini ühe maailma kõige kiiremini kasvava majanduse juurde.

Samas on mul hea meel näha, et paljud Eesti ettevõtted ei oodanud Türgi võimaluste avastamisega kuni Turkish Airlines oma lende alustas. Aastatel 2002-2012 kasvas Türgi majandus keskmiselt viis protsenti, mis on Euroopa Liidu keskmisest samal perioodil oluliselt kõrgem (Eli keskmine oli 1 protsent) ning paljud Eesti ettevõtted võtsid sellisest kasvust oma osa. Kui Eesti eksport Türgi oli aastal 2003 vaid 13 miljonit USD, siis aastal 2014 oli see juba umbes 300 miljonit USD. Seega, kuigi Türgi lennuliin muutis vahemaa ajalisel mõttes lühemaks ning andis meile kõigile mugavamad lennutingimused, tegid mitmed Eesti ettevõtted oma edukusega Türgi endale „lähedasemaks“ juba aastaid tagasi.

Vahemaa vähenemine ei toimunud pelgalt ettevõtjate vaatepunktist vaid eestlaste mõistes üldiselt. Aastal 2005 reisis Eestist Türgisse kokku 16 000 turisti, aastal 2013 aga juba 43 000 turisti. Lisaks sellele õpib Erasmuse programmi kaudu Türgi ülikoolides palju Eestist pärit üliõpilasi ning nendest saavad kindlasti tulevikus meie suhete teerajajad. Nad tunnevad mõlemat keelt ning mõlema riigi kultuure. Seega ei ole Türgi Eesti jaoks enam kaugel ja loodab teha Eesti ettevõtjatega koostööd.

TÜRGI ARVUDES

Türgis on 77,7 miljonit elanikku (noorim rahvastik Euroopas) ning riigi SKT on 820 miljardit USD (2013), SKT elaniku

© NICK THOMPSON | DREAMTIME.COM

kohta on 10,782 USD. Riigis on üle 67 miljoni mobiiltelefonikasutaja, internetikasutajaid on üle 43 miljoni, see on suuruselt Euroopas kuues ja maailmas 16 majandus.

Türgi on suurim tsemendiekspordöör, tekstiilitootja, televiisoritootja ja väetisetootja Euroopas. Lisaks on Türgi suurim metaspähkli, aprikooside ja kuivatatud viigimarjade tootja maailmas, teine lameklaasitootja, kolmas televiisoritootja ja üks viiest suurimast juvelitootjatest maailmas. Türgi kuulub ka maailma reisisihtpunktide Top 6 (umbes 41 väliskülalist aastal 2014).

Türgil on maailmas kõige rohkem rahvusvaheliselt akrediteeritud haiglaid, millel on kõrgel tasemel tehnilised võimalused ja teenused. 2015. aastaks prognoositakse, et Türgit külastab meditsiinilistel eesmärkidel 500 000 välispatsienti 110 riigist.

Istanbul on Euroopa kinnisvaraturgude seas potentsiaali poolest esimene

▶ Aastatel 2002-2012 kasvas Türgi majandus keskmiselt viis protsenti, mis on Euroopa Liidu keskmisest samal perioodil oluliselt kõrgem.

(PWC 2011. aasta aruanne) ning kinnisvarasektor kasvab väga kiiresti.

Türgis tegutseb umbes 35 000 välisettevõtet ja 77 protsenti väliskapitali investeringutest pärineb Euroopast. Türgi on võtnud eesmärgiks olla aastaks 2023 maailma riikide majanduste top 10 hulgas. Seega näitab statistika, et Türgi on tõesti üks suur majandus.

TÜRGI ÄRIKULTUUR

Türgi äriinimesed on ajalooliselt head ettevõtjad, nad on osavad turundajad, kiired otsustajad, paindlikud ning soovivad alati probleeme sõbralikult lahendada. Meie,

14. aprillil 2015. a kell 09.00-12.00 toimub ärihommik Türgi-Eesti ärinõukogu esimehega

Türgi-Eesti ärinõukogu esimees Galip Ilter annab ülevaate järgmistest teemadest:

- » Türgi peamised majandusnäitajad ja ärikeskkond
- » soovitused Eesti ettevõtetele Türgi turule sisenemisel
- » ekspordi-impordi võimalused Türgi ja Eesti ettevõtete vahel

Ärihommik toimub Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn), töökeeleks on inglise keel.

Ärihommiku osalustasu on Kaubanduskoja liikmele 15 eurot ja mitteliikmele 30 eurot, millele lisandub käibemaks

Lisainfo:

Liisi Kirschenberg

Rahvusvaheliste suhete projektijuht

Tel: 604 0093

E-post: liisi@koda.ee

Kaubanduskoda ja EAS korraldavad **29.09-01.10.2015 kontaktreisi Türgi**, mis annab ettevõtjale võimaluse tutvuda sihtriigis kohapeal piirkonna võimalustega ja ettevõtluskultuuriga, kohtuda kohalike ettevõtjatega ning leida koostööpartnereid.

Kutsume kontaktreisile Türgi!

Programm

- 28. september – saabumine
- 29. september – äriseminar ja ettevõtte külastus
- 30. september – kahepoolsed kohtumised ettevõtete ja vastavalt eelnevatele kokkulepetele kohtumised ettevõtete ja arendusorganisatsioonidega
- 1. oktoober – kohtumised ettevõtete ja arendusorganisatsioonidega
- 2. oktoober – tagasilend Eestisse

Kontaktreisile ootame osalema ettevõtteid, kellel on olemas eelnev ekspordikogemus ning valmis toode või teenus, millega saab koheselt alustada ekspordi.

Osalustasu on 1000 eurot (+ km) osaleja kohta

Tutvu osalemistingimustega täpsemalt:

koda.ee/kontaktreisid

Lisainfo:

Liisi Kirschenberg

Rahvusvaheliste suhete projektijuht

Tel: 604 0093

E-post: liisi@koda.ee

türklased, soovime alati esmalt sõbraks saada. Potentsiaalsete äripartnerite sõbralik vastuvõtmine on osa meie kultuurist, meile meeldib rääkida jalgpallist, poliitikast või oma lastest – see on tavaline enne ärijuhtude juurde asumist. Meie jaoks on väga tavaline kutsuda oma väliskülastajaliõunale või õhtusöögile just selle pärast, et me peame neid külalisteks. Oluline ei ole, kui suur on tõenäosus, et ühine äritegevus ka vilja kannab.

Samas eeldame ka oma välispartneritelt külalislahkust, kui me neid nende riigis külastame. Kui Türgi ettevõtja mingisse äriprojekti tõsiselt usub, siis on ta selle jaoks saadaval 24 tundi päevas ja seitse päeva nädalas. Seega – meil on küll kultuurilisi erinevusi, kuid meie äritegemise viis on kahtlemata professionaalne. Oma 15 aasta pikkuse kogemuse põhjal võin soovitada Eesti ettevõtjatel leida endale Türgis kohalik müügiesindaja, kes aitaks turgu mõista ning annaks regulaarselt informatsiooni turul toimuva kohta, mis aitaks kahtlemata tõsta müüki ja kasum-

likkust. See aitaks ka vältida kultuurilisi erinevusi ning suurendada turuosa.

SUUR NÕUDLUS

Nõudlus on Türgis suur, mis tihtilugu põhjustab probleeme, sest Eesti ettevõtetele ei ole sageli piisavalt tootmismahтусid. Selle probleemi lahendamiseks võiksid Eesti ettevõtjad kaaluda mitte piirduda enda olemasoleva tootmis- või müügivõimekusega, vaid toimida Türgi klientide jaoks piirkondliku müüjana (kasutada allhankijaid naaberriikidest) või kolida oma tootmine või oskusteave Türgi ning teenida Türgis suuremat kasumit ja olla seal konkurentsivõimelisem. Nii teevad tuhanded Euroopa ettevõtted ning nii on nad juba aastaid oma turuosa Türgis suurendanud.

Olen Eestit Türgi ettevõtetele propageerinud kui piirkondlikku partnerit ning motiveerinud neid suhtuma Eestisse mitte ainult kui piiratud turgu vaid kui suurepärasesse Põhja- ja Baltimaade piirkonna väravasse.

Türgi-Eesti kaubavahetuse maht on kasvanud 20 miljonilt USD aastal 2002 500 miljoni USD aastal 2014. Kuna me ei ole „kauged“, peitub Türgi ja Eesti koostöös suur potentsiaal ning kultuurilised erinevused lisavad muidu rutiinsetesse tööpäevadesse vaid värvi ja põnevust.

GALIP ILTER

Türgi-Eesti ärinõukogu esimees

▶ VÄLISTURUD

Eesti ettevõtteid saatis Abu Dhabis edu

22.-26. veebruaril toimus Araabia Ühendemiraatide pealinnas Abu Dhabis rahvusvaheline kaitsetööstuse mess IDEX 2015. 55 osaleva riigi ja 1200 eksponeendi hulgas oli esindatud ka Eesti, kus riigi ühisstendil eksponeeris end viis ettevõtet ja Eesti Kaitsetööstuse Liit. Eesti stendi püstitamise ja ettevõtete väljapaneku korraldas Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, osalemist finantseeris EAS Euroopa Regionaalarengufondi vahenditest.

Abu Dhabis toimuv kaitsetööstuse mess on üks maailma suurimaid selles valdkonnas. Messil olid riikide tasemel esindatud paljud suurriigid – USA, Hiina, Venemaa, Saksamaa, Austraalia ja teised. Kohal olid maailmas tuntud ettevõtted ja kaubamärgid, kes tegelevad lennukite, raketite ja muu relvastuse tootmise ja arendamisega. Kaitsetööstuse valdkond on iseenesest väga lai, see algab sõduririietest, individuaalsetest kaitsevahenditest ja lõpeb hävituslennukite ja raketitõrjesüsteemidega.

Mess toimus 133 tuhande ruutmeetrise pindalaga kaasaegses ja avaras Abu Dhabi rahvuslikus messihallis, lisaks väliekspositsioonid rasketehnikale ja ujuvalustele. Mess oli hästi korraldatud, osalejatele ja külalistele oli loodud ekspositsiooni väljapanekuks ja sellega tutvumiseks väga head tingimused.

EESTI ETTEVÕTETEL LÄKS HÄSTI

Eestist oli messil esindatud viis ettevõtet – jalatsitootja Soleest OÜ (tuntud ka kui Samelin), juhtmevabasid autonoomseid piirivalveseadmeid tootev Defendec OÜ, autodele ja liikuritele relvakinnitusraame valmistav Toci OÜ, omaarendatud pommivarjendit ja kaitsepoid tutvustanud Terramil OÜ ja militaarsetid simulatsioone (liikuvad märklauad jm) tootev ELI OÜ.

Meie ettevõtete seisukohalt võis kaugel ja suhteliselt võõras piirkonnas messil osalemist võtta teatud riskina ja turu tundma õppimiseks. Peab aga tunnistama, et messil osalemine õnnestus igati ja kõigil meie ettevõtetel oli põhjust rahulolul.

Soleesti juhataja ja omanik Leida Kikka oli messi tulemustega väga rahul. „Meie jalatsite vastu oli messil üllatavalt

suur huvi. Meid külastasid mitmed sinse piirkonna riikide esindajad nagu Omaan, Araabia Ühendemiraadid, Liibanon, aga ka Malaisia ja Lõuna-Aafrika Vabariik. Paljudele meeldis meie jalatsite disain ja kvaliteet. Selle kinnituseks on sõlmitud eelkokkuleppeid umbes 100 000 paari kingade tootmiseks, tellimus 2200 paari kõrbesaapa tootmiseks on juba laual.“ Veel lisas Kikka, et nende toodete puhul hinnatakse kvaliteeti ja seda, et need on toodetud Euroopas.

Terramilli juht Kristo Kirs oli samuti messil viibimisega rahul. „Paljude piirkonna riikide kaitseväge esindajad tundsid huvi meie pommivarjendi vastu. Saime umbes 50 tõsist kontakti, kellega

▶ „Kontakte klientidega oli 40, neist 20 on sellised, kellega jätkub tihedam läbikäimine,“ kommenteeris ettevõtet esindanud Romet Rand.

tuleb peale messi edasi töötada, kokku oli jutuaajamisi üle saja huvilisega. Kindlasti oleme huvitatud siia tagasi tulemast, järgmine IDEX toimub kahe aasta pärast,“ lisas Kirs.

Toci liikuritele mõeldud relva kinnitusräambi vastu ilmutasid tõsist huvi Renaulti ja Mercedesi esindajad. „Kontakte klientidega oli 40, neist 20 on sellised, kellega jätkub tihedam läbikäimine,“ kommenteeris ettevõtet esindanud Romet Rand. „Selle tõenduseks on laual tellimus 100 raamist koosneva katsepartii tootmiseks.“

Ka Defendec OÜd esindanud Anne-Liis Aun nägi messil osalemises ainult positiivset. „Meil läks kõik plaanipäraselt, kohtusime siin paljude oma koostööpartneritega. Uusi kontakte löime Pakistani, Jordaania ja Egiptuse esindajatega,“ ütles Aun.

Euroopa ja Ameerika turud on tihti küllastunud ja pakkumine ületab nõudlust, mistõttu on meie ettevõtetel raske oma toodetega läbi lüüa. Nagu näitas messil osalemine, on Lähis-Ida ja Aasia maades meie ettevõtete võimalused tihtilugu suuremadki. Leida Kikka arvates tuleb selleks ise kindlasti kohal olla ja luua isiklikke suhteid, mitte aga piirduda vaid oma kontorist kirjade saatmisega. „Seda enam, et siinmail riigihankeid ei korraldata, otsus võetakse vastu küllalt kiiresti selleks vajalikul positsioonil olevate inimeste poolt,“ lisas ta.

► Seetõttu soovitan kõigil meie ettevõtetel jälgida paralleelselt Saksamaal toimuvate messidega ka sealset messikalendrit ning miks mitte osaleda algul külalisena ja hiljem juba eksponeerina.

HEA KOGEMUS

Suhteliselt harva tuleb ette, et Eesti osaleb riikliku stendiga nii kaugel ja võõras keskkonnas. See tähendab Euroopas toimuvatel messidel osalemisega võrreldes hoopis teistsugust tööd ettevalmistumisel. Vajalik on koostöö kohaliku ehitajaga stendi püstitamiseks, suhteliselt keerukas

ja rohke asjaajamine kaasneb eksponeerimise messile saatmistega. Võib öelda, et messiboksi disain, mille projekteeris disainer Marju Liigand ja selle kohapealne teostus löid meie ettevõtetele igati normaalsed töötingimused. Samas on kindlasti asju, mida saadud kogemuse alusel arvesse võtta, et järgmisel korral olla veelgi paremal tasemel.

Kokkuvõttes võib tõdeda, et Araabia Ühendemiraadid ja Abu Dhabi on vaatamata oma kaugusele taolistel messidel osalemiseks ja käimiseks hea paik. Seda oma rahvusvahelise haarde ja sealse keskkonna poolest. Kohalikus elustiilis ja asjaajamises ei domineerinud lõunamaale omane stiil, vaid kõikjal paistis silma korrektsus ja täpsus, valitses puhtus ja kord, mis ei jää mitte millegagi Põhjamaadest maha. Asjata ei

peeta Abu Dhabi üheks kõige turvalisemaks pealinnaks maailmas. Seetõttu soovitan kõigil meie ettevõtetel jälgida paralleelselt Saksamaal toimuvate messidega ka sealset messikalendrit ning miks mitte osaleda algul külalisena ja hiljem juba eksponeerina.

TOOMAS KUUDA

Pärnu esinduse juhataja
IDEX 2015 Eesti stendi projektijuht

TEHNOLOOGIA

Tark ettevõtte paneb pilvetechnoloogia enda kasuks tööle

(C) YUDESIGN | DREAMSTIME.COM

Uuringud kinnitavad, et uute tehnoloogialahenduste kasutuselevõtu osas eesrindlikumad ettevõtted kasvavad konkurentidest keskmiselt 15% kiiremini. Kui tehnoloogilise innovatsiooni ja ettevõtte edu vahele saab tõmmata seose, tekib küsimus, millistest lahendustest on võimalik kõige hõlpsamini võita?

Viimaste aastate trendid näitavad pilvetechnoloogia kasutamise hüppelist kasvu Eestis väike- ja keskmise suurusega ettevõtete seas. Paralleelselt on tõstatunud ka turvalisuse tagamise ja andmekaitsega seotud küsimused. Valdav osa ettevõtjatest peab just andmeturvalisust kõige olulisemaks valdkonnaks IT-sektoris, kuhu tuleb panustada.

PILVE KASVANUD TURVALISUS

Mõttest, et pilvetechnoloogia iseenesest tõstaks andmete ohutust, on saanud reaalsus. Kui seni oli levinud arusaam, et pilvetechnoloogia kasutuselevõtuga kaasnevad täiendavad turvariskid, siis viimased uuringud on selle müüdi ümber lükanud. Näiteks uuringufirma ComScore hiljuti tehtud analüüsi kohaselt on reaalsus suisa vastupidine. „Pilv pakub suuremat turvalisust kui ettevõtte server – koguni 94% vastanud ettevõtete töötajatest kinnitas, et ettevõtte serveriga võrreldes pakub pilv vähem turvariske,“ rääkis Microsofti pilvelahenduste Baltikumi turundusjuht Linas Peciura.

Microsoft Eesti juht Rain Laane usub, et pilveteenuste võidukäigust on põhjust rääkida veel mõnda aega. „Võimalus andmete kadumiseks või kuritarvitamiseks on pilves oluliselt väiksem kui ettevõtte tava-serveri või arvuti puhul. Pilve tõstetud andmeid hoitakse spetsiaalsetes andmekeskustes, millele juurdepääs on ülimalt keeruline,“ kinnitas Laane. Tema sõnul on üha enam väike- ja keskmise suurusega ettevõtteid enda jaoks avastanud just

Azure virtualiseeritud riistvara keskkonna, kuhu saab üle viia senise majasisese Windowsi, Linuxi või mistahes muu serveri või tööjaama.

Lisaks turvalisusele on Linas Peciura sõnul pilvetechnoloogia olulisteks eeliseks veel kulude ja aja kokkuhoid. Võita on siin väga erineva tausta ja tegevusvaldkonnaga ettevõtetel. Kõige enam kasutatakse pilveteenuseid rakenduste keskseks jagamiseks, andmete varundamiseks ning suurte failide hoiustamiseks. Pole palju ettevõtteid, kellel sellega kokkupuuted puuduvad. „Eriti mugav on pilvelahendus ettevõtetele, kelle kontorid või töötajad ei asu pidevalt ühes kohas koos ning seeläbi saab pilvehoidlasse paigutatud dokumente olenemata asukohast ühiselt kasutada.“

VÕIMALUS KESKENDUDA PÕHIÄRILE

2013. aastal pereettevõttena loodud Lehe Pruulikoda veavad täna neli inimest. Ettevõtte väikusest hoolimata on käsitöölede tootmisele keskenduv pruulikojal siiski väga laiahaardeline tegevusvaldkond ja suur kasvupotentsiaal. Seda silmas pidades tehti valik ka kasutusele võetavaid IT-lahendusi kaaludes.

„Kuigi meil on endal olemas oskusteave, mis võimaldaks ise servereid installida ja hallata, otsustasime pilvemuudeli kasuks, kuna see annab võimaluse keskenduda oma põhiäriks. Kuna Microsofti pilvelahendusi Office 365 ja Azure'i kasutavad tuhanded ettevõtted, siis mastaabiefekti tõttu on IT-lahenduse rent soodsam ja kvaliteetsem kui ise püüdes,“ ütleb Lehe pruulikoja juhatuse liige Gristel Tali.

Ettevõtte seisukohalt on valitud lahenduste suurimaks tugevuseks madalad kapitali-investeeringud IT-lahendusse. Tali hinnangul on alustaval või väikeettevõttel raske hinnata, mida ja kui palju tulevikus

▶ Kui seni oli levinud arusaam, et pilvetechnoloogia kasutuselevõtuga kaasnevad täiendavad turvariskid, siis viimased uuringud on selle müüdi ümber lükanud.

vaja läheb, seega on oluline võimalus IT seadmete välja ostmise asemel neid rentida.

Serveri hoidmiseks oli jällegi kõige loogilisem lahendus Azure. „Vajaliku serveri saab ise endale luua loetud minutitega ning lihtne on vajadusel kas servereid juurde panna või olemasolevaid võimalusi muuta,“ lisab Tali. Pilveteenuse väärtus seisneb selles, et süsteem on ühe ettevõtte käes, kes vastutab kogu teenuse toimimise eest.

TURVALISUSE KOLM OMAJUST

BCS Itera konsultant Evelin Öis kinnitab, et töö pilvepõhises Azure keskkonnas on samasugune nagu tavalises kaugtööserveris – mingit tehnilist juurde- ega ümberõpet vaja ei ole. „Ettevõtte kasvades on võimalik kiht-kihilt kasutusele võtta uusi võimalusi, sest lahendus on algusest peale üles ehitatud suurelt mõeldes.“

Andmete turvalisuseks tuleb tagada kolm omadust, mis kehtivad ka pilves: käideldavus, terviklus ja konfidentsiaalsus. Käideldavus viitab sellele, et andmed on üldse ülesleitavad ja kasutatavad. Terviklus tähendab andmete pärinemist õigest allikast ja seda, et neid vahepeal muudetud ei

oleks. Konfidentsiaalsus aga, et andmed on teada vaid neile, kellele nad peavad kättesaadavad olema ning teistele mitte.

Väike- ja keskmise suurusega ettevõtete puhul on sisemine IT-võimekus sageli piiratud nii tööjõu kui ka rahaliste ressursside osas. Andes andmeid töötleva infosüsteemi asjatundliku partneri hoolde, kes suudab nimetatud kolm omadust tagada, võib terve hulk enda väiksemaid vigu tegemata jääda.

Näiteks Microsofti Azure'i pilves varundatakse turvalisuse tagamiseks failist kolmekordne koopia. Kui ühe koopiaga midagi juhtub, loob platvorm taas uue varukoopia. Peale selle varundab Azure'i pilveplatvorm failist kolmekordse koopia samas regioonis paiknevas Azure'i andmekeskuses, mis kahtlemata toetab äri järjepidevust ja võimaldab andmed õnnestunud juhtumite korral kiirelt taastada.

LIGIPÄÄSETAV KÕIKJALT

Kuivõrd pilvepõhise tarkvara kasutamise eelis seisneb erinevate asukohtade pare-

mas koostöös, on ettevõtte töötajatele oluline ärirakendustele ning dokumentidele igal ajal, igas kohas ja iga seadmega ligi pääseda. Nii on näiteks pilvepõhist tööd hõlbustav lahendus Azure RemoteApp mõeldud just selliste ettevõttesiseste rakenduste jooksutamiseks, mis tänapäevases nutikeskkonnas hästi ei toimi.

„Töötav rakendus näeb välja nagu oleks see avatud otse arvutis või nutiseadmes, mitte pilves asuvast serverist. Ja rakendus ei jookse mitte oma serveriruumist, vaid Azure'i pilvest. RemoteApp rakenduse avamisel palub rakendus pilveteenusesse sisse logida – peale sisselogimist on kõik terminalis avatavad rakendused kohe näha ja käivitavad sarnaselt tavalistele rakendustele,“ kirjeldas Primendi meeskonnaliige Tõnis Tikerpae. Sarnaste pilveteenuste eeliseks on kasutuselevõtu kiirus ning lihtsus. Uute kasutajate lisamine ja eemaldamine on minutite küsimus.

Muutunud töökultuur ja tehnoloogilised võimalused on tinginud selle, et enam kui pooled väikese ja keskmise suurusega

ettevõtete töötajatest teevad igal tööädalal ületunde. Pilvetehnoloogia on seejuures ülioluline, et teha tööd efektiivsemalt ja nii, et see ei hakkaks segama eraelu. Sõltumatus ajast ja kohast annab vabad käed oma aja planeerimisel nii, et ammu enam ei sõltu töötegemine vaid kontoritundidest. Kliendibaasiga seotud ettevõtetele aitab info kiirem kättesaadavus tõsta ka üldist klienditeeninduse kvaliteeti. Kusjuures kliendi teenindamiseks loodud internetikeskkonnad võivad töötada koostöös nii pilve- kui tavalahendustega.

MARTIN RITS

AVIS®

Kas teadsid, et AVIS pakub ka liisingut?

Meil on parim ostujõud!

Meil on parim teenindusmeeskond Baltikumis!

Meil on **25** aastat kogemust!

Meie oleme AVIS!

Kirjuta meile liising@avis.ee või helista 6 671 510

FILANTROOPIA

Viis suurimat viga Euroopa filantroopia ja mõjuinvesteeringute maastikul

Viimase kümne aasta jooksul on Euroopas aktiivselt tegeletud strateegilise filantroopia ja mõjuinvesteeringutega. Nende mõistete taga peitub üsna lihtne kontseptsioon – ressursse investeeritakse algatustesse ja projektidesse, pidades peamiselt silmas, et investeering toodaks maksimaalselt positiivset ühiskondlikku muutust.

Arvestades teema uudrust on toimivate lahenduste väljatöötamiseks on vajalik n-ö „luba läbi kukkuda“. Strateegilisest filantroopiast võib mõelda kui teaduslaborit, kus tuleb võtta tarku, põhjalikule eeltööle tuginevaid riske, kuid kus ka „läbikukkumise“ korral toimub edasimineku.

MIKS SELLEST KÕIGEST RÄÄKIDA?

Selle aasta alguses jõudsid lõpule kaks paralleelset protsessi. Nädal pärast seda, kui Heateo Sihtasutus oli kinnitanud oma järgmiste aastate tegevusstrateegia, avaldas *European Venture Philanthropy Association* (EVPA) analüüsi viimase 10 aasta suurimate strateegiliste eksimuste kohta, mida Euroopa filantroopia ja mõjuinvesteeringutega tegelevates organisatsioonides tehtud on. Kuna Heateo SA on alates 2003. aastast ainus Baltikumis strateegilise filantroopiaga tegelev organisatsioon, tundus ainult loogiline oma strateegia EVPA raportiga kõrvutada, et näha, kas oleme endiselt õigel teel.

Enne viie suurima vea käsitlemist, oleks aga mõistlik defineerida, mida antud valdkonnas „läbikukkumise“ all silmas peetakse. Läbikukkumine on kõrvalekalle oodatust tulemustest, mis võib väljenduda oodatust madalama sotsiaalse mõju saavutamises ja/või planeeritud suuremas ressursikuluse tulemusteni jõudmiseks.

MILLISED ON SUURIMAD LÄBI KUKKUMISE PÕHJUSED EUROOPAS?

1. Organisatsioonid ei kaasa oma tegevusse piisavalt teisi olulisi osapooli

Tihti on sotsiaalse mõjuga algatuste üks oluline osapool riik, sest tal on ressursi, ekspertiisi ning ta mõjutab probleemivaldkondi puudutavaid poliitikaid. Selleks, et algatuse mõju suurendada, on vaja kaasata erinevaid institutsioone – kui tahta lahendada suuri ühiskondlikke probleeme, on tähtis, et erinevad osapooled jagaksid oma teadmisi ja toetaksid üksteist. Näiteks pole mõtet arendada uut, eraldiseisvat kuritegevuse ennetamisega tegelevat programmi, mis hakkaks olemasoleva riikliku teenusega konkureerima. Palju mõistlikum on töötada koos riigiga välja praegusest suurema mõjuga lahendus, mis täiendaks olemasolevaid avalikke teenuseid või mida riik saaks hakata olemasoleva teenuse asemel sisse ostma.

2. Organisatsioonide meeskonnad ei oma vajalikku sektoriteülest kogemust

Strateegilise filantroopiaga tegelevad organisatsioonid vajavad oma meeskonda inimesi, kes suudavad kokku tuua ja rääkida inimestega vabähendustest, riigist ja erasektorist. Selleks, et tegutseda sektoriteülesel maastikul eesmärgiga kasvatada investeeringute tulemuslikkust ja efektiivsust, on oluline omada mitmekülgsust arusaamist tervikust. Meeskonnaliikmete kogemuste paljusus võimendab organisatsiooni iseõppimise võimet.

3. Organisatsioonide rahastusmudelid ei ole tihti jätkusuutlikud

See tähendab, et organisatsioonid sõltu-

vad heategevuslikust rahast ja/või projektidest. Sellisel moel ressursi saamine on aeganõudev ja ei garanteeri stabiilset rahastust. Investeeringud ühiskondlikku mõjusse vajavad n-ö „kannatlikku kapitali“, mis on paindlik ja millele toel on võimalik ettenägematutele olukordadele reageerida.

4. Organisatsioonid ei suuda investorite ja rahastajate ootustele vastata

Siinkohal ei ole probleemiks organisatsioon ise, vaid pigem olukord. Rahastaja-

► Lisaks käivitab Heategu sellel aastal strateegilise filantroopia nõustamisteenuse era- ja riigiettevõtetele. Teenuse eesmärk on pakkuda konsultatsiooni ettevõtetele, kes on huvitatud ühiskonna, kus nad tegutsevad, parandamisest.

tel on kaldumus tegeleda „otsese heategevusega“ (raha andmisega otse abivajajale) ja lühiajaliste projektidega. Tõenäoliselt on enamik puutunud kokku hoiakuga „miks ainult X% rahast lasteni jõuab?!“ ja „miks ma peaksin mingit vahendajat rahastama, kui sellega jõuab vähem abivajajani?“.

Lühikese perspektiiviga investeringud (mis on turunduslikult atraktiivsed) ei lahenda probleemi süsteemselt. Näiteks jõulude ajal lastekodulastele lelude ostmine võib emotsionaalselt mõistlik tun-

duda, aga õige küsimus oleks siinkohal, kas lapsed on tänu sellele investeringule järgmisel aastal paremas olukorras? Kas see aitab neid kuidagi vahepealse 11 kuu vältel? Kas see tegelikult vähendab üldse lastekodusse sattumise ohtu?

Selline mõtteviis paneb filantroopiaga tegelevad organisatsioonid dilemma ette, kus ressursside saamine ja süsteemne probleemide lahendamine on teatud määral üksteist välistavad. Oluline on tegeleda põhitegevusega paralleelselt ka heategevuskultuuri arendamisega.

5. Strateegilise filantroopiaga tegelevad organisatsioonid valivad liiga kitsad investeerimisstrateegiad

Filantroobid kipuvad oma tegevuses üsna varakult spetsialiseeruma kitsale probleemivaldkonnale, sihtrühmale ja/või toetusmudelile. Piltlikult öeldes otsustatakse, et fookuseks on näiteks ainult noorte narkomaania ja investeringuid suunatakse sellega tegelevate organisatsioonide kasvatamisesse. Kuigi selline lähenemine võimaldab rohkem keskenduda ühele teemale, tähendab see olulisi piiranguid mõju saavutamisel, kuna erinevad ühiskondlikud valupunktid on

tihti omavahel seotud ja ühe lahendamiseks on vaja sekkuda ka teises. Samuti on raske prognoosida, millises probleemivaldkonnas järgmine mõjus lahendus luuakse. Kasulik on säilitada paindlikkust, mis võimaldab investeerida kõige suuremat mõju loovastesse algatustesse.

MIDA HEATEGU TEISITI TEEB?

Meie soov on olla juhtiv ühismõju labor, mis toob kokku era-, avaliku ja vabasektori liidrid. Eelmisel aastal tegime suure sammu partnerluse arendamises avaliku sektoriga. Näiteks

kaasasime ministeriumite esindajad vabühenduste osutavate avalike teenuste disainimise ja käivitamise koostöös Siseministeriumiga noortele suunatud spordiprogrammi SPIN.

Sellel aastal kõnetame senisest veelgi tugevamalt erasektorit ja investoreid. Töötame aktiivselt ühiskondliku mõju osakute (*Social Impact Bond* ehk SIB) mudeli ettevalmistamise nimel koostöös riigi, erasektori ja vabühendustega, eesmärgiga selle aasta jooksul esimene SIB käivitada. Ühiskondliku mõju osakute

näol on tegemist kolme sektori vahelise tööriistaga, mille abil saab riik kasutusele võtta uusi tõhusaid ennetus- ja teenusmudeleid, kaasates esialgse ressursina erasektori kapitali ning vabasektori mõjukamate organisatsioonide innovaatilisi tegevusmudeleid.

Lisaks käivitab Heategu sellel aastal strateegilise filantroopia nõustamisteenuse era- ja riigiettevõtetele. Teenuse eesmärk on pakkuda konsultatsiooni ettevõtetele, kes on huvitatud ühiskonna, kus nad tegutsevad, parandamisest. Oma tiimiga, kuhu kuuluvad erinevate sektorite taustaga inimesed, oskame filantroopsete investeringutega saavutada võimalikult suurt positiivset ühiskondlikku mõju. Teenuse käivitamisega arendame oma sotsiaalse ettevõtluse suunda, mis toetab meie üldist tegevust.

Lühidalt kokku võttes tunneme, oleme oma pikaajalise praktikaga Euroopas esirindlikud ja valmis uuteks väljakutsetaks. Usume, et ühiskonnas süsteemsete muutuste saavutamise võtmeks on sektoritevaheline koostöö. Loodame, et erinevate valdkondade mõtteliidrid tulevad meiega ühe laua taha, et saaksime koos veelgi suuremaid ja inspireerivamaid samme astuda.

KASPAR KELDER

Heateo Sihtasutus

▶ INNOVATSIOONIVEERG

Eesti kohad konkurentsivõime edetabelites. Mida nendest järeldada?

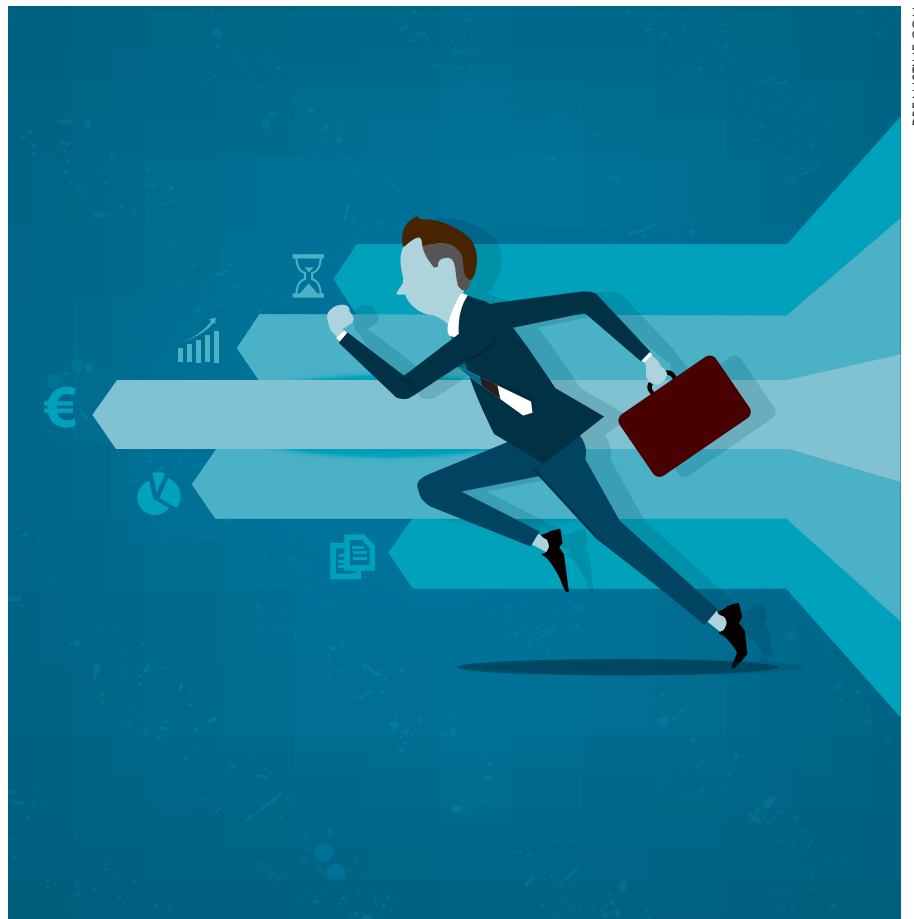
25. veebruaril tutvustati majandus- ja kommunikatsiooniministeriumis Rahvusvahelise Juhtimisinstituudi (IMD) ja Maaailma Majandusfoorum (WEF) konkurentsivõime raportite ning äritegevuse lihtsuse indeksi (Ease of Doing Business) analüüsi, milles vaadeldakse, kui hästi töötab valitsus- ja äri-sektor ning kui hästi toetab seda üldine keskkond ja infrastruktuur.

MIDA ÜTLEVAD EESTI KOHTA WEFi JA IMD RAPORTID?

Eesti Konjunktuuriinstituudi direktor Marje Josing nentis, et Eesti üldkohast (IMD 30. ja WEF 29.) enam tuleks võrrelda ennast Läänemere-äärsete riikidega – nendega, kellega meil on sarnased ärisuhted ning ettevõtluskliima sarnane. Teisalt on oluline ka vahe liidritega, mis näitab sisulist muutust – seal ei ole aastatega olulist arenguid toimunud.

Marje Josing nentis, et sageli ei oska riigid teha järeltule nendest reitingutest ja indikaatoritest, mis võivad tihti peegeldada endas struktuurseid probleeme (WEFi indeks viitas Kreeka probleemidele aastaid enne kriisi). Konkurentsivõimelised on need, kes on paindlikud ja suudavad tulla toime volatiilsest keskkonnast tulevate probleemide ja muutustega.

IMD alamraporti hinnangul on Eesti panus töajõu koolitamisse hea, ent tulemused ja protsessi läbimõeldus pole piisav, mistõttu toimub jätkuvalt ajude äravool. See omakorda on toonud kaasa kvalifitseeritud töajõu puuduse, mis kahjustab majanduskliimat. Ka WEFi raporti koostamisel tehtud küsitluse puhul töid Eesti ettevõtete tippjuhid välja peamise strateegilise kitsaskohana kvalifitseeritud töajõu puuduse, mida tões igas neljas küsitletud tippjuht. Tähelepanuväärne on Eesti probleemi ainulaadsus Läänemere riikide seas ning see on aasta-aastalt pigem süvenenud. Veidi vähem märgiti ära maksude kõrge taset, bürokraatiat ja vähest innovatsiooni. Soomes ja Rootsis

DREAMSTIME.COM

on seevastu peamiseks probleemkohaks maksude tase ning Lätis ja Leedus bürokraatia ja regulatsioonid.

Josing soovitas poliitikutel palgatase, mis samuti töajõuga seotud, mida mõjutavad lubadused ja tegevused, kriitiliselt üle vaadata, kuna see mõjutab Eesti konkurentsi. Eriti võrreldes Läti ja Leeduga, kus nii palgad kui hinnad on madalamad.

KUI LIHTNE ON EESTIS ETTEVÕTLUSEGA TEGELEDA?

Arengufondi esindaja Caroline Rute tõi IMFi äritegevuse lihtsuse indeksi tut-

vustades välja, et Eesti tabelikoht (18.) ligi 190 riigi seas on küll hea, ent ka seal leidub indikaatoreid, kus võib välja tuua olulisi puudujääke – lepingute kohtulik jõustumine, vähemusosanike kaitse ja maksejõuetuse lahendamine.

Rute märkis, et protsesside kiirendamiseks tasub otsida lahendusi vähendades erinevate protsesside tarvis vajaminevaid samme – viia tegevused ühe ameti või ühtse tehnoloogilise platvormi alla.

Kõlama jäi ka mõte, et kapitali kaasamise lihtsustamiseks tasub kasutusele võtta positiivne krediidi hinnang, mis

lihtsustaks laenuandmist neile, kes oma senise maksekäitumise põhjal on usaldusväärsed.

DMITRI JEGOROV: „MAKSUSÜSTEEM ON HEA KASVAVALE VASIKALE, ENT HALB LÜPSILEHMALE.“

Rahandusministeeriumi asekancleri Dmitri Jegorovi hinnangul ei tohiks maksupoliitikas muudatusi teha enne, kui me ei tea, mida on vaja muuta sotsiaal-, majandus-, haridus-, regionaalpoliitikas. Maksupoliitika on ainult vahend, mis ei pruugi olla parim lahendus igas olukorras ja peab põhinema laiemal eesmärgil.

Jegorov viitas WEFi raportis ettevõtte kogumaksukoormuse meetodika eripärale, kus Eesti on kogumaksukoormuse arvestuses maksumääralt alles 110. kohal (samas 12. maksude mõjult investeerimisele ja 24. maksude mõjult töötamise motivatsioonile). Ülikõrge ettevõtja maksukoormus on näiline, kuna Eestis on sotsiaalmaks tööandja maks, paljudes teistes riikides aga töötaja kanda. Sotsiaalmaksu subjekti võib muuta, aga mingit reaalset

majanduslikku muutust see kaasa ei too, kuigi koht tabelis võib paraneda.

Jegorovi hinnang praeguse ettevõtte tulumaksu lahenduse kohta on: „Süsteem võimaldab kasutada Eestit rahvusvaheliste

► **Josing soovitas poliitikutel palgatase, mis samuti tööjõuga seotud, mida mõjutavad lubadused ja tegevused, kriitiliselt üle vaadata, kuna see mõjutab Eesti konkurentsi.**

kontsernide kasumi deponeerimiseks“ ja lisas: „maksusüsteem on hea kasvavale vasikale, ent halb lüpsilehmale.“ Pidades silmas, et ettevõtte tulumaks soodustab ettevõtlust, aga omanikutulu võtmiseks on maksumäär kõrgem kui naaberriikides.

Samuti kutsub Jegorov üles ka aruteludele, mis puudutavad varamaksude sisseseadmist, mida erinevad raportid on Eestile soovitanud ning mis ei mõjuta majanduskasvu negatiivselt. Samuti tuleks OECD hinnangul madalamapalgaliste maksukoormust vähendada.

Innovatsiooni soodustavate tegevuste koha pealt soovitakse läbi viia täiendav analüüs, mis puudutab litsentsitasudele rakendatavaid makse. Hetkel ei ole teada, kui palju Eesti tänu nende maksudele võidab või nende tõttu kaotab.

RAMI MOREL

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

MESSID SAKSAMAAL

INTERNORGA	Rahvusvaheline hotellinduse, gastronoomia, pagaritööstuse ja kondiitritoodete mess	Hamburg	13.–18.03.2015
Anuga FoodTec	Rahvusvaheline toiduainete- ja joogitööstuse tehnoloogia ja seadmete mess	Köln	24.–27.03.2015
WASSER BERLIN	Rahvusvaheline vee- ja veemajanduse mess	Berliin	24.–27.03.2015
HANNOVER MESSE	Maailma juhtiv tööstusmess	Hannover	13.–17.04.2015
conhIT	IT lahendused tervishoiusektorile	Berliin	14.–16.04.2015
interzum	Rahvusvaheline mööblitööstuse ja ehituse sisetööde allhankijate mess	Köln	05.–08.05.2015
transport logistik	Logistika ja transport	München	05.–08.05.2015
LIGNA	Puidu- ja metsamajanduse maailmames	Hannover	11.–15.05.2015
INTERSCHUTZ	Rahvusvaheline päästeteenistuse-, tuletõrje- ja katastroofikaitse mess	Hannover	08.–13.06.2015
Stage.Set.Scenaery	Rahvusvaheline meelelahutustehnoloogia mess	Berliin	09.–11.06.2015
GIFA/METEC/NEWCAST/THERMPROCESS	Rahvusvahelised metallitööstuse messid (keevitusseadmed, metallurgia, keevitamine, termiline töötlus)	Düsseldorf	16.–20.06.2015
gamescom	Euroopa interaktiivse meelelahutustööstuse ja mängude mess	Köln	05.–09.08.2015
EXPO Real	Ärikinnisvara ja investeringud	München	05.–07.10.2015
REHACARE	Rahvusvaheline invatarvete, taastusravi ja hoolduse mess	Düsseldorf	14.–17.10.2015
hanseboot	Rahvusvaheline paadimes Hamburgis	Hamburg	24.10.–01.11.2015
A+A	Tööohutuse, -turvalisuse ja -tervishoiu mess ja kongress	Düsseldorf	27.–30.10.2015
Spielwarenmesse	Rahvusvaheline maailma suurim mänguasjade mess	Nürnberg	27.01.–01.02.2016

- Messid Berliinis**
Kontakt: **Maida Insler**
tel: 6276 942
e-post: berlin.ee@ahk-balt.org
- Messid Düsseldorfs**
Spielwarenmesse Nürnbergis
Kontakt: **Mari-Ann Rebane**
tel: 6276 947
e-post: duesseldorf.ee@ahk-balt.org
e-post: spielwarenmesse.ee@ahk-balt.org
- Messid Hamburgis**
Kontakt: **Mari-Liis Sikamägi**
tel: 6276 951
e-post: hamburg.ee@ahk-balt.org
- Messid Hannoveris**
Kontakt: **Triin Lend**
tel: 6276 944
e-post: hannover.ee@ahk-balt.org
- Messid Kölnis**
Messid Münchenis
Kontakt: **Elo Saari**
tel: 6276 946
e-post: koelnmesse.ee@ahk-balt.org
e-post: muenchen.ee@ahk-balt.org

www.ahk-balt.org

KODA KUTSUB OSALEMA

KUTSUME ETTEVÕTJAID KOHTUMA TAIWANI ETTEVÕTETEGA

Kutsume Eesti ettevõtteid osalema individuaalsetel kohtumistel edasimüüjatest huvitatud Taiwani ettevõtetega reedel, 24. aprillil 2015 kell 10.00-14.00.

Taiwani delegatsioonis on 34 ettevõtet järgmistest sektoritest:

- elektroonika,
- IKT,
- vannitoa ja köögitarbed,
- meditsiinivahendid,
- spordiriided ja -vahendid,
- rauakabad ja kinnitusvahendid, jm.

Tegemist on TAITRA (Taiwan External Trade Development Council) organiseeritud esmakordse Taiwani äridelegatsiooni kontaktreisiga Eestisse, millel osalevad ettevõtted on pikaajalise kogemusega eksportijad. Eesti ettevõtjatele on osalemine

tasuta. Kuna kohtumised on individuaalsed ja kellaajaliselt fikseeritud, siis paluma eelnevalt registreerida.

Tule ja kohtu Taiwani ettevõtjatega ning laienda oma ärikontakte kiiresti arenevas Ida-Aasias.

Taiwani ettevõtete profiilid ja lisainfo www.koda.ee/taiwan

KONTAKT:

Liis Lehesalu

Rahvusvaheliste suhete koordinaator
e-post: liis@koda.ee
tel: 604 0092

(C) BERRY | DREAMSTIME.COM

KUTSUME OSALEMA KONKURSIL „SAKSA MAJANDUSE AUHIND EESTIS 2015”

(C) BOGDAN | DREAMSTIME.COM

Deutsch-Baltische Handelskammer
in Estland, Lettland, Litauen
Saksa-Balti Kaubanduskoda
Eestis, Lätis, Leedus

- Auhinnaks on rahaline preemia suuruses 5000 eurot.
- Saksa majanduse auhinna patroon on Saksamaa Liitvabariigi suursaadik Eestis.
- Kandideerimiseks vajalikud tingimused, ankeedi ja info leiate Saksa-Balti Kaubanduskoda kodulehelt www.ahk-balt.org

LISAINFO:

Airi Uuna

Saksa-Balti Kaubanduskoda
Eestis, Lätis, Leedus
Telefon 6276 940,
airi.uuna@ahk-balt.org

Saksa-Balti Kaubanduskoda Eestis, Lätis, Leedus (AHK) annab viiendat korda välja auhinna Eestis tegutsevatele väikese või keskmise suurusega ettevõtetele. Käesoleval aastal on konkursi eesmärgiks tunnustada firmasid, kel on olnud ettevõtlikkust ja visadust uutele turgudele minekul.

Sellest lähtuvalt on konkursi teema „EDU UUTELT TURGUDEL”.

Konkursi finaliste tutvustatakse Eesti Ekspressi erilehes.

Kasutage võimalust oma ettevõtte edu avalikustamiseks.

**Kandideerimise lõpptähtaeg:
17. märts 2015**

Kutsume tutvuma äri võimalustega Brasiilias

(C) TURCAMAR | DREAMSTIME.COM

Brasiilia puhul on tegemist suure ja kasvava turuga, millele sisenemine nõuab hoolikat ressurside planeerimist ja seega ka põhjalikku eeltööd.

Selleks, et eeltöö oleks lihtsam, korraldab Eesti Kaubandus-Tööstuskoda koostöös Eesti Välisministeeriumiga teisipäeval, 17. märtsil Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) seminari.

Seminari käigus annab Eesti suursaadik Brasiilias **Mart Tarmak** ülevaate praegusest Brasiilia majandusolukorrast osariikide vahelistest erinevustest asjaajamiskultuurist ja keelest

Samuti esineb seminaril Tallinnas asuva Brasiilia saatkonna majandusnõunik majandusnõunik **Sergio L. Lebedeff Rocha**

Oma kogemustest Brasiilias räägivad juba tegutsevad Eesti ettevõtjad:

Kristian Kahre, Elasteq/Krimelte
Margus Reinsalu, KC Grupp
Ülo Säre, Regio/Reach-U
Siim Esko, Positium

Vaata täpsemat programmi ja registreeru www.koda.ee/brasiilia-sihtturuseminar/

Osalemine on tasuta, vajalik eelnev registreerimine hiljemalt 13. märtsil.

Lisainfo:
Jana Silaškova
Projektijuht
e-post: jana@koda.ee
tel: 604 0083

EESTI
ARENGUKOOSTÖÖ

PRAKTILISED NÕUANDED TÖÖLEPINGU SÕLMIMISEKS

Seminaridel käsitletakse töölepingu-
seaduses enim küsimusi tekitanud tee-
masid ja antakse nõu, kuidas saaksid
tööandjad erimeelsusi vältida nt tööle-
pingus asjad täpsemalt kirja pannes.
Esitatakse palju näiteid praktikast ja
tutvustatakse kohtu suuniseid vaidlus-
küsimuste lahendamiseks.

(C) AMBIENTIDEAS | DREAMSTIME.COM

Seminarid toimuvad

18. märtsil **Tartu Ülikooli Narva Kolledžis**
(Raekoja plats 2, Narva) (sünkroontõlkega vene keelde)
19. märtsil **Kaubanduskeskuse Tsentraal koolitusruumides**
(Keskväljak 4, Jõhvi)
15. aprillil **Ajamajas** (Tallinna 16, Kuressaare)
23. aprillil **EKNK Toompea Koguduse majas**
(Toompea 3, Tallinn)
14. mail **EKNK Toompea Koguduse majas**
(Toompea 3, Tallinn)

Teemad:

- Mida tuleks silmas pidada töölepingu sõlmimisel?
- Ärisaladus ja konkurentsikeeld
- Piiriülene tööõigus. Töölepingu ülesütlemise kord. Kuidas olla valmis töövaidlusteks?

Seminarilektoriteks on:

Marko Udras, Kaubanduskoja poliitika-
kujundamise ja õigusosakonna juhataja

Katrin Sarap, NJORD Advokaadibüroo
vandeadvokaat ja partner

Jelizaveta Rastorgujeva, NJORD Advo-
kaadibüroo advokaat

Üritus on ettevõtjatele **TASUTA**, vajalik
eelnev registreerumine.

Tööõiguse seminar toimub Euroopa
Sotsiaalfondi rahastamisel projekti nr
1.3.0201.14-0133 „Teadlikkuse tõstmine
töösuhete regulatsioonist“ raames.

Lisainfo:

Marju Männik
tel: 604 0079
e-post: marju.mannik@koda.ee

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

▶ KODA KUTSUB OSALEMA

KOOLITUS „LOOV LÄHENEMINE LÄBIRÄÄKIMISTELE“

Aeg: teisipäeval, 24. märtsil

Koht: Kaubanduskoda (Toom-Kooli 17, Tallinn)

Hind: Kaubanduskoja liikmele 70 eurot ja mitteliikmele 120 eurot*

Koolitusele ootame kõiki, kes püüavad oma töös saavutada kokkuleppeid ja leida koostööpartnereid. Eelkõige juhte, müügiinimesi, klienditeenindajad ja personalitöötajaid.

Koolitus on praktilise suunitlusega, lühiloengud vahelduvad juhtumianalüüside, arutelude ja praktiliste harjutustega. Koolituse käigus pannakse kokku plaan reaalseks läbirääkimisteks.

Käsitletavad teemad:

- Millised on edukaimad läbirääkimiste strateegiad? Kuidas kavandada edukaid läbirääkimisi? Mille alusel valida parim strateegia? Kuidas analüüsida enda ja partneri positsioone? Kuidas vajadusel sujuvalt ühelt strateegialt teisele üle minna? Kuidas kindlustada enda „seljatagust“?

- Kuidas mõjule pääseda? Millised on „võlusõnad“ e kuidas sõnad mõju avaldavad ning kuidas sellest lähtuvalt sõnu valida? Kuidas mitteverbaalsed vahendid aitavad mõju luua ja kuidas märkamatu vahenditega juhtida partnerit? Kuidas kasutada ruumi endapoolse salarelvana?
- Kuidas toimida ootamatutes olukordades? Kuidas kasutada „rõduperspektiivi“? Kuidas ootamatusteks valmistuda ning kuidas neile reageerida? Kuidas ise ootamatusi luua ning tuua positiivseid lahendusi ootamatu strateegiaga? Kuidas arendada loovat lähenemist läbirääkimistele?
- Koolituse viib läbi **Jaanus Kangur**, Kangur Koolitusteenused OÜ juhataja ja koolitaja. Ta on Tallinna Ülikooli kultuuride uuringute doktorant ning koolitamisega aktiivselt tegeleval alates 2003. aastast. Jaanusel on täiskasvanute koolitaja kutse VII tase ning ta on koolitanud kokku ligi 20000 inimest nii era- kui riigisektorist.

* LISANDUB KÄIBEMAKS, HIND SISALDAB KOOLITUSMATERIALE, LÕUNAT JA KOHVIPAUSE.

INFO JA REGISTREERIMINE

Info ja registreerimine:

Toomas Hansson
Tel: 744 2196
E-post: toomas@koda.ee

FINANTSKOOLITUS FIRMA VÕTMEISIKUTELE I

Aeg: 2. aprillil, 9. aprillil ja 12. mail

Koht: Kaubanduskoda (Toom-Kooli 17, Tallinn)

Hind: Kolmepäevase koolituse osalemistasu on Kaubanduskoja liikmetele 235 eurot ja mitteliikmetele 470 eurot*

Pakume ka sel aastal Kaubanduskoja liikmetele soodsat võimalust osaleda Margus Tinita kõrgelt hinnatud finantskoolitustel.

Kevadel toimivas koolitustsükli esimeses osas antakse rakenduslikke teadmisi raamatupidamisest, bilansist ja finantsanalüüsist. Koolitusel kasutatakse praktikas korduvalt järele proovitud metoodikat, mis muudab finantsküsimumed huvitavaks ja mõistetavaks.

Koolitaja **Margus Tinitis** on Eesti Raamatupidajate Kogu juhatuse liige ja vandeaudiitor. Ta on tegeleval finantskoolituste läbiviimisega alates 1992. aastast.

Käsitlemisele tulevad järgmised teemad:

- Bilans ja raamatupidamine I (2. aprillil)
- Bilans ja raamatupidamine II (9. aprillil)
- Finantsanalüüs (12. mail)

Vaata täpsemaid teemakirjeldusi ja registreeru: www.koda.ee/finantskoolitus-firma-votmeisikutele-i-10/

* LISANDUB KÄIBEMAKS, KUI ÜHEST FIRMAST ON MITU OSALEJAT, SIIS RAKENDATAKSE HINNASOODUSTUST 5%. HINNAS SISALDUVAD JAOTUSMATERIAALID, LÕUNAD JA KOHVIPAUSID.

INFO JA REGISTREERIMINE

Info ja registreerimine:

Toomas Hansson
Tel: 744 2196
E-post: toomas@koda.ee

UUED LIIKMED

HARJUMAA JA TALLINN

ARTEL D.G. OÜ	www.arteldg.com	Punasest seedrist palkmajade müük. Kaupade eksport-import.
ELEKTRUM EESTI OÜ	www.elektrum.ee	Elektrienergia müük äri- ja kodukliendile.
ESTONIAN REAL ESTATE OÜ	www.ere.ee	Kinnisvarabüroode tegevus.
INTERDISP TRADE OÜ		Keemilise tooraine eksport-import.
JETOIL AS	www.jetoil.ee	Vedelkütuse müük.
KEHRA PUUTÖÖSTUS OÜ	www.kehrawood.com	Saematerjali tootmine. Puittoodete ost-müük.
LT.BALTIC IMPEX OÜ	www.ltbalt.eu	Keemia- ja puidutoodete maaletoomine ja hulgimüük.
MAHEX OÜ	www.mahex.ee	Mahetoorainest hoidiste valmistamine.
ORIENTEX OÜ	www.orientex.ee	Kaablimaterjalide hulgimüük.
REVAL AUTO ESINDUSED OÜ	www.audi.ee	Sõiduaudote müük ja järeleteenindus.
SAPA PROFIILID AS	www.sapagroup.com/ee/profiilid	Alumiiniumprofiilide tootmine, töötlemine ja müük.
V.P&P OÜ	www.noro.ee	Saksa firma Noro ametlik esindaja Balti riikides, hulgimüük.
VABANK TARTU OÜ	www.vabank.ee	Loome-, kunsti- ja meelelahutustegevus.
VEKKER OÜ		Värvide ja lakkide tootmine.

IDA-VIRUMAA

EMLAK EESTI OÜ	www.emlak.ee	Värvide, lakkide ja muude viimistlusvahendite tootmine.
----------------	--------------	---

LÄÄNEMAA

TREI PUIDUKAUBAD OÜ		Metsamaterjali ost, müük, varumine, vahendamine ja töötlemine. Saematerjali töötlemine ning lõpptoodangu valmistamine.
---------------------	--	--

PÕLVAMAA

REVEKOR AS	www.revekor.ee	Auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine. Kanalisatsioon ja heitveekäitlus. Veekogumine, -töötlus ja -varustus. Hoonete ja üürimajade haldus. Hoonehalduse abitegevused.
------------	----------------	---

TARTUMAA

E&G OÜ	www.eg.ee	Elamute ja mitteeluhoonete ehitus.
KASEKESKUS OÜ	www.kasekeskus.ee	Puidu ja ehitusmaterjalide vahendamine.
MILAGRO OÜ	www.milagro.ee	Mitmesuguste kaupade vahendamine. Ärinõustamine jm juhtimisalane nõustamine.
MUINASMÖÖBEL OÜ	www.muinasmoobel.com	Mujal liigitamata mööbli tootmine. Puidust tarbe- ja dekoratiivesemete jm puittoodete tootmine.
PULLOVER OÜ	www.pullover.ee	Lõngade, käsitöövahendite ja hobikaupade hulgikaubandus ja internetipood.

VILJANDIMAA

VMT TEHASED AS	www.vmt.ee	Metallkonstruktsioonide ja nende osade tootmine. Keskütteradiaatorite ja -kuumaveekatelde tootmine. Muude metallpaakide, -reservuaaride ja -mahutite tootmine. Ahjude, tööstusahjude ja ahjupõletite tootmine. Töste- ja teiselusseadmete tootmine.
----------------	------------	---

JUUBILARID

40

SAAREMAA PIIMATÖÖSTUS AS
liige alates 1987

25

KODALA OÜ
liige alates 1997
KROONPRESS AS
liige alates 1999

20

ANDESTON OÜ
liige alates 2005
ANTTILA AS
liige alates 2001
EASTMAN SPECIALTIES OÜ
liige alates 1997
EESTI ESIMENE ERAKOSMEETIKAKOOL
liige alates 2002
MALUX EAST OÜ
liige alates 1998
REGINETT OÜ
liige alates 2003

15

AKUANT OÜ
liige alates 2007
BALTI-FILTRID OÜ
liige alates 2004
BASTINI OÜ
liige alates 2005
DENSEL BALTIC OÜ
liige alates 2002
DIRECTO OÜ
liige alates 2012
HYDROSCAND AS
liige alates 2003
INCAP ELECTRONICS ESTONIA OÜ
liige alates 2000
INSTIGO EESTI OÜ
liige alates 2009
LORE EESTI OÜ
liige alates 2006
MOVEK GRUPP OÜ
liige alates 2000
NORDECON BETOON OÜ
liige alates 2009

NORTAL AS

liige alates 2005
PIPERON OÜ
liige alates 2005
SCANRAPID EESTI OÜ
liige alates 2003

10

BALTIC TRAVEL GROUP OÜ
liige alates 2012
DERMOSHOP OÜ
liige alates 2006
FROG PLASTIC OÜ
liige alates 2012
GLANZ & GLAMUUR OÜ
liige alates 2008
INTERSTUDIO OÜ
liige alates 2006
LÕUNA EHITUS OÜ
liige alates 2013
NBI TEENUSED OÜ
liige alates 2009
RADIUS MACHINING OÜ
liige alates 2005

RUNFOREST OÜ

liige alates 2005
TREK GRUPP OÜ
liige alates 2007
TT PRINT OÜ
liige alates 2014
V-ARTAM GRUPP OÜ
liige alates 2008

5

BALTSKAN PLUS OÜ
liige alates 2014
EL-CABLES OÜ
liige alates 2012
GLASSHOUSE OÜ
liige alates 2010
KAILAS OÜ
liige alates 2014
MATCHMAKING ESTONIA OÜ
liige alates 2012
SOLUVI OÜ
liige alates 2011

Sul veab. Just nii nagu soovid.

Uus Mercedes-Benz Vito on saadaval nii taga-, esi- kui nelikveolisena.

Uus Vito on esimene sõiduk oma klassis, mille puhul on valikus kolm erinevat veoskeemi. Tõhus korrosioonikaitse, uued juhiabisüsteemid ning just Sinu ettevõtte vajaduste järgi loodud sõidukid (kaubik, Tourer reisijateveoks ning Mixto kauba- ja reisijateveoks) teevad Vitost parima valiku. Vaata lisaks: www.mercedes-benz.ee/vito

Hind alates

21 500€

koos käibemaksuga

Mercedes-Benz
Vans. Born to run.

Keskmine kütusekulu alates 5,7 - 6,8 l/100 km, CO₂-emissioon alates 149 - 179 g/km.

SILBERAUTO

Mercedes-Benz peaesindus Eestis AS Silberauto www.silberauto.ee: Tallinn, Järvevana tee 11, tel 5333 7613 Maardu, Fosforiidi 16, tel 5333 7744 Tartu, Ringtee 61, tel 5309 7548 Pärnu, Riia mnt 231a, tel 502 4186 Kuressaare, Tallinna 82b, tel 5333 7794 Jõhvi, Jaama 42a, tel 5333 7735 Viljandi, Pargi 3b, tel 5333 7846 Rakvere, Haljala tee 1, tel 5333 7871 www.mercedes-benz.ee

Sama kogemus
nii laua- ja sülearvutil
kui ka tahvil ja mobiiltelefonil,
igal ajal ja kohas.

